

บทที่ 6

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยนำเสนอต่อไปนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ซึ่งนักเรียนที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อ 31 คน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ จากกลุ่มศึกษาดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางด้านผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อ ดังกลุ่มตัวอย่างศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

นักเรียนจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ส่วนมากแล้วจะได้รับข่าวสารจากญาติพี่น้อง รุ่นพี่ เพราะสามารถติดต่อกับรุ่นพี่ได้สะดวก และสามารถที่จะถามในประเด็นที่สงสัยและต้องการคำตอบได้มากกว่าบุคคลอื่น ๆ ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากตัวนักเรียนเองนั้นส่วนใหญ่แล้วก็จะรับรู้ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เพราะอยู่ที่โรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้ และสามารถที่จะค้นหาข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนต่อที่โรงเรียนนั้น ไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อนักเรียนมากนัก เพราะการแนะนำของโรงเรียนยังไม่ค่อยทั่วถึง แต่ก็มีบ้างที่อาจารย์และครูสอนศาสนาอิสลามเป็นผู้ช่วยแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่เรียนต่อและแหล่งทุนให้กับนักเรียน กล่าวโดยสรุปคือ นักเรียนจะได้รับนวัตกรรมทางสื่อและมีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสาร ส่งผลให้นักเรียนมีความคาดหวังที่จะศึกษาต่อมากกว่าเดิม

ดังคำพูดของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

จากครูแนะแนวที่โรงเรียนบ้างค่ะ ครูจะมาบอก จากโทรทัศน์ก็ได้ดูในรายการที่
เกี่ยวกับการศึกษา และก็อินเทอร์เน็ตค่ะ

(จะชุษัยณี / 20 มิถุนายน 2550)

พอดีมีโอกาสดำไปเยี่ยมตามมหาวิทยาลัย หนูเคยไปเยี่ยมที่กุลลียะห์
(มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา) ก็ตัดสินใจว่าจะไปเรียนที่นั่น

(ยามีละ / 20 มิถุนายน 2550)

จากอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ บุคคลที่รู้จัก และจากสถาบันต่าง ๆ ที่มาแนะแนว
รวมถึงอาจารย์แนะแนวด้วย

(พิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

จากเพื่อน ๆ ที่เรียนห้องเดียวกัน จากอินเทอร์เน็ต ก็จะเปิดดูมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
ครับว่าเป็นอย่างไรบ้าง และจากการแนะแนวของโรงเรียน

(นุรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

จากพี่ชายที่เคยเรียนมาครับ และก็อาจารย์สอนศาสนา และที่รุ่นพี่ที่เคยเรียนมา
รวมทั้งจากหนังสือต่าง ๆ ด้วยครับ

(วิโชค นุ้ยพอม / 29 กรกฎาคม 2550)

ได้จากพ่อ และก็จากเพื่อน ๆ ในห้องเดียวกัน จากบอร์ดในโรงเรียนและก็จาก
เพื่อน ๆ ต่างโรงเรียนด้วยครับ

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

จากพี่สาว คือ พี่จะมาแนะนำและบอกว่ามีสาขาไหนบ้างที่พมน่าจะเรียนได้ และก็
จากโทรทัศน์ครับ

(อับดุลเลาะ จะปากียา / 18 กรกฎาคม 2550)

ส่วนมากก็จะเปิดอินเทอร์เน็ต ค่ะ ที่หอไม่มีโทรทัศน์ให้ดู และก็จากหนังสือพิมพ์ และจากเพื่อน ๆ ค่ะ

(อนุสรฯ / 18 กรกฎาคม 2550)

จากอาจารย์สอนศาสนาอิสลาม แนะนำให้ค่ะ และก็จากรุ่นพี่ค่ะ

(อมัล / 30 กรกฎาคม 2550)

จากรุ่นพี่และเพื่อนๆ ๆ และก็อินเทอร์เน็ตบ้างค่ะ

(สุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

จากรุ่นพี่ที่เรียนอยู่ที่นั่นค่ะ และก็เพื่อน ๆ ที่สำคัญคุณพ่อค่ะ

(ต่วนซามีฮะห์ / 17 กรกฎาคม 2550)

จากญาติ เพราะว่าญาติเรียนอยู่ที่นั่นค่ะ

(สารียะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

จากรุ่นพี่ และก็ญาติที่เรียนอยู่ ค่ะ

(ต่วนนयीฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

1.2 แรงจูงใจจากไบบ้างที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อ

นักเรียนจะได้รับแรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจจากครอบครัวเป็นอันดับแรก เพราะความใกล้ชิดด้วยสายเลือดและการดูแลที่ดีของครอบครัวทำให้นักเรียนได้รับแรงจูงใจในการเรียนต่อ และญาติพี่น้องก็เป็นอีกแรงบันดาลใจหนึ่ง เพราะเขาได้รับการศึกษามาก่อน สามารถที่จะถ่ายทอดและแนะนำได้ดีว่า สำหรับรุ่นพี่และเพื่อน ๆ ที่เคยเรียนอยู่ก็มีส่วนที่ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนต่อ เพราะเห็นรุ่นพี่ประสบความสำเร็จทำให้ตัวเองมีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จเหมือนรุ่นพี่ ประการสุดท้าย คือ อยู่ที่ตัวของนักเรียนเอง เพราะนักเรียนเองเป็นผู้รู้ดีว่าตัวเองถนัดด้านไหน และชอบอะไร สามารถที่จะเลือกเรียนด้วยตนเองได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่แนะนำมา จากแรงจูงใจดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีความคาดหวังที่จะศึกษาต่อมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

คั้งนักเรียนต่อไปนี่ที่ได้บอกวา
มาจากพี่สาวและกัเพื่อน ๆ ค่ะ เพราะพี่สาวไม่ได้เรียนต่อสูง ๆ พี่สาวต้องการให้
หนูได้เรียนต่อสูง ๆ ค่ะ

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

คือ หนูมีความตั้งใจว่าจะต้องตั้งใจเรียนให้สูง มาจากตัวของหนูเองมากกว่าค่ะ

(ฮาตีเมาะ / 27 มิถุนายน 2550)

จากพ่อแม่ น้ำชาย-น้ำสาว ที่เรียนอยู่ ค่ะ

(ชานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ด้วยกับตนเองค่ะ เพราะว่าญาติรุ่นก่อน ๆ เขาจะไม่เรียนกัน พอมาถึงรุ่นของหนู กั
ต้องการจะเรียนให้สูง ๆ ค่ะ และต้องการกระตุ้นตัวเองให้ไปถึงจุดนั้นให้ได้ค่ะ

(พิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่จะมาจากที่บ้าน และกัอีกส่วนหนึ่งก็มาจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จใน
ชั้นหนึ่งครับ ทำให้ต้องการจะเรียนมากยิ่งขึ้น

(นุรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

อันดับแรกคือ ที่บ้านไม่ค่อยเคร่งและยังปฏิบัติศาสนกิจตามหลักศาสนาอิสลามยังไม่ครบ ถ้าผมไปเรียนต่อด้านสามัญครอบครัวก็ยังไม่เหมือนเดิม ก็เลยต้องการเรียน
ต่อด้านศาสนาเพื่อฟื้นฟูครอบครัวครับให้อยู่ในหลักการศาสนาอิสลาม

(วาฮีดล / 18 กรกฎาคม 2550)

เห็นญาติที่จบจากที่นี่แล้วมีงานทำที่ดี ๆ กัน และก็เป็นแบบอย่างที่ดี ผมต้องการที่
ต้องการจะเป็นแบบเขาบ้างครับ

(เอนซาน / 18 กรกฎาคม 2550)

จากพี่ชาย เพราะว่าพี่ชายคอยแนะนำอยู่ตลอดเวลา

(ยะห์ยา / 29 กรกฎาคม 2550)

จากญาติที่เรียนอยู่ที่นั่นครับ

(อัปคูลเถาะ / 29 กรกฎาคม 2550)

จากพ่อและแม่ และน้ำ เพราะน้ำเป็นพยาบาล ตัวหนูเองก็ต้องการเป็นพยาบาลค่ะ

(ชาติอะห์ / 18 กรกฎาคม 2550)

จากที่บ้านค่ะ เพราะส่วนใหญ่ที่บ้านจะเรียนต่อด้านศาสนาค่ะ และอีกอย่างหนูไม่ค่อยถนัดด้านสามัญค่ะ

(อมัล / 30 กรกฎาคม 2550)

จากรุ่นพี่ เพื่อน ๆ บอกต่อ ๆ กันมา ค่ะ

(คอวัยละห์ / 17 กรกฎาคม 2550)

อยู่ที่ตัวหนูค่ะ เพราะต้องการเป็นครู

(ซารีพะ / 17 กรกฎาคม 2550)

มาจากหนูเองค่ะ

(ต่วนซามีอะห์ / 17 กรกฎาคม 2550)

มาจากพี่ค่ะ เพราะพี่ไม่ได้เรียน ต้องการให้หนูเรียนค่ะ

(สารียะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ได้แรงจูงใจจากตัวหนูเองค่ะ เพราะหนูต้องการทำงานที่ดี ๆ และเมื่อเรียนจบแล้วมีงานทำ ไม่ต่งงาน

(แวนุสรา / 19 กรกฎาคม 2550)

1.3 ความรู้และความสามารถของนักเรียน

นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่แล้วจะเรียนรู้วิชาการด้านศาสนาได้ค่อนข้างดี เพราะเป็นนโยบายของโรงเรียนว่านักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้และนำไปปฏิบัติกับตนเอง รวมทั้งเผยแพร่ให้กับครอบครัวและสังคม แต่ความรู้ด้านสามัญนักเรียนก็ได้รับมาพอสมควรตามแผนการเรียนของนักเรียน แต่ก็ยังไม่ถือว่าเต็มที เพราะนักเรียนยังขาดสื่อการสอนและเทคนิคการสอนที่ดี แต่นักเรียนก็ได้ขวนขวายหาวิชาความรู้ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา กล่าวโดยสรุปก็คือ ความรู้ที่นักเรียนได้รับจากหลักสูตรแต่ละสถาบันการศึกษาไม่ค่อยส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อมากเท่าที่ควร แต่จะมีผลต่อนักเรียนที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อด้านศาสนา มากกว่านักเรียนที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อด้านสามัญ และอีกประการหนึ่งที่นักเรียนได้รับ คือ ทักษะการทำงานด้านกิจกรรม ทำให้นักเรียนรู้จักการเสียสละ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนมีภาวะความเป็นผู้นำมากยิ่งขึ้น

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนต่อไปนี้

พอประมาณ ถ้าด้านสามัญก็ได้นะ แต่ต้องไปอ่านเพิ่มเติมอีกบ้าง ส่วนด้านศาสนา ก็ได้เยอะพอสมควร และอีกอย่าง ด้านกิจกรรมได้ค่อนข้างเยอะ คือ เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และหนูก็เป็นคณะกรรมการสถานักเรียนด้วย กิจกรรมมีส่วนช่วยให้หนู รู้จักการเสียสละ การทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกความอดทน

(เจ๊ะซุฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

คือ กล้าบอกได้เลยว่า จากแต่ก่อนเราไม่ได้เข้ากิจกรรมเลย แต่มาอยู่ที่นี่ ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เราพัฒนาตนเองได้เร็วขึ้น และด้านศาสนาก็ได้เยอะค่ะ เพราะถ้าเราไม่ได้หรือไม่เข้าใจในส่วนไหน เขาก็จะมาชี้และอธิบายให้เข้าใจ และอีกอย่าง เมื่อก่อนวิชาภาษาอังกฤษนี่ไม่ค่อยเข้าใจ แต่พอมาอยู่ที่นี่ ได้รับความรู้เยอะขึ้น ค่ะ

(ฮาลีเมาะ / 27 มิถุนายน 2550)

ก็คือ ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และก็มีกิจกรรมให้ปฏิบัติกัน นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมค่ะ และครูทุกคนก็เข้าถึงนักเรียน ทำให้ได้รับความอบอุ่นค่ะ

(ชานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ถ้าถามว่าเต็มที่แล้วหรือยัง หนูว่ายังไม่เต็มที่ค่ะ ประมาณ 70% และด้านเทคโนโลยีก็ยังไม่ทันสมัยค่ะ ไม่เหมือนกับโรงเรียนใหญ่ แต่ส่วนใหญ่โรงเรียนนี้จะเน้นกิจกรรมมากกว่า หนูก็จะได้รับความรู้เสริมจากกิจกรรมมากกว่า คือ ตอนนี้นูหนูเป็นประธานสภานักเรียนทำให้ได้รับประสบการณ์มากขึ้น

(พิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

ก็ดีในระดับหนึ่ง ถ้าเรื่องด้านศาสนา ผมคิดว่าความรู้จากรร. แห่งนี้อยู่ในระดับต้น ๆ ของ รร.เอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนความรู้ด้านสามัญก็อยู่ในระดับปานกลางครับ

(นุรุดดีน / 18 กรกฎาคม 2550)

รู้สึกผมได้ไม่ค่อยเต็มที่ครับ เพราะกิจกรรมบางกิจกรรมที่รุ่นพี่ก่อนหน้านีเขาได้ปฏิบัติกัน แต่รุ่นผมไม่มี เช่น ฮาลาเกาะห์ (การเรียนกลุ่มย่อย) รุ่นพี่เขาจะมีทุก ๆ คั้น แต่เดี๋ยวนีไม่มีแล้ว รู้สึกว่ายังขาดในส่วนนี้อยู่ครับ

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็ได้รับมาเท่า ๆ กันทั้งด้านศาสนาและสามัญ โดยเฉพาะศาสนา เพราะที่นี้สอนตามซุนนะห์ (แนวทางของท่านศาสดา)

(แวอุเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

ถ้าด้านศาสนาก็ถือว่าดีค่ะ แต่ถ้าด้านสามัญถ้าเทียบกับโรงเรียนอื่นถือว่ายังได้ไม่ค่อยเต็มที่ค่ะ หนูต้องหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

(นิลวรรณ / 18 กรกฎาคม 2550)

ได้ความรู้มากขึ้น ได้นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะด้านศาสนา และเรารู้สึก
ว่าได้เปรียบกว่านักเรียนที่เรียนสามัญ เพราะเราอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าค่ะ

(มาวิคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

ก็ได้พอสมควร โดยเฉพาะด้านศาสนา หนูได้รับมากเลย สามารถนำไปใช้ได้จริง
ในชีวิตประจำวันค่ะ

(สาริยะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ก็คิดะ ส่วนใหญ่จะได้ความรู้ด้านศาสนามากกว่า เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและ
สามารถนำมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันค่ะ

(แวนุสรรา / 19 กรกฎาคม 2550)

2. ปัจจัยทางด้านครอบครัว

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อความ
คาดหวังในการศึกษาต่อ ดังกลุ่มตัวอย่างศึกษาต่อไปนี้

2.1 ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร

นักเรียนกลุ่มนี้จะอาศัยอยู่พ่อบ้าง อยู่กับแม่บ้าง เพราะพ่อและแม่ได้หย่า
ร้างกัน หรือพ่อไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย ส่งผลให้นักเรียนต้องไปอาศัยอยู่กับญาติ ๆ ที่ใกล้ชิด
เช่น น้า ป้า รวมทั้งอยู่กับพี่สาว แต่นักเรียนกลุ่มเหล่านี้ก็มีแนวคิด และต้องการที่จะศึกษาต่อ ถึงแม้
จะไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ก็ตาม

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนต่อไปนี้

หนูพักอยู่กับน้องอีก 2 คน ค่ะ หนูต้องดูแลน้อง ๆ แทนพ่อและแม่ เช่น ทำกับข้าว
ซักผ้า เพราะพ่อกับแม่หนูทำงานอยู่ที่เบตง กลับมาเดือนละครั้งค่ะ

(เจชะฮุฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

หนูอยู่กับพี่สาวค่ะ พ่อเสียแล้ว แม่ก็ไปแต่งงานใหม่ ก็ได้ลูก 2 คน

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

อยู่กับแม่ พ่อก็เสียชีวิต 4 ปีแล้วค่ะ

(บาริยะ / 27 มิถุนายน 2550)

อยู่กับพ่อ ส่วนแม่แยกอยู่กับพ่อ แม่อยู่ที่มาเลย์ และก็แต่งงานใหม่ค่ะ พ่อก็
แต่งงาน ใหม่ มีลูก 2 คน

(พิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

อยู่กับ น้ำ เพาะพ่อทำงานอยู่ต่างจังหวัด มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน

(นิลวรรณ / 18 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับป้า มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน

(ซารีพะ / 17 กรกฎาคม 2550)

และมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะ
อาศัยอยู่กับพ่อและแม่ ใกล้ชิดสนิทสนมกันดีทุกคน แต่มีบางครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัว
ค่อนข้างมาก บางครอบครัวมีสมาชิก 5-9 คน ซึ่งเป็นครอบครัวที่ใหญ่พอสมควร ส่งผลให้นักเรียน
กล้าที่จะปรึกษากับพ่อแม่ และ โอกาสที่พ่อแม่จะสนับสนุนให้ศึกษาต่อมีมากยิ่งขึ้น

คั้งนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

อยู่กับพ่อแม่ค่ะ

(ยามิละ / 20 มิถุนายน 2550)

อยู่กับพ่อแม่ค่ะ

(ฮาลีเมาะ / 20 มิถุนายน 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ค่ะ

(ซานิยะ / 27 มิถุนายน 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน

(นุรุดดีน / 18 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน

(อับดุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 7 คน

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 6 คน

(มาวิคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน

(ฮุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

อยู่กับพ่อและแม่ มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน

(ต่วนนาฮีฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาผู้ปกครองของนักเรียนที่คาดว่าจะศึกษาต่อ โดยได้ไปสัมภาษณ์ที่บ้าน เพื่อเป็นการไปเยี่ยมชมเยียน ส่วนใหญ่แล้วผู้ปกครองของนักเรียนจะจบ การศึกษาด้านสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีบ้างที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากสมัยนั้นไม่ค่อยนิยมที่จะศึกษา สำหรับการศึกษาด้านศาสนา ส่วนใหญ่แล้วจะได้เรียนศาสนาชั้นพื้นฐาน มีบ้างที่ไม่ได้เรียนในระบบ เช่น เรียนตามปอเนาะ (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม) กล่าวโดยสรุป คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อ ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เพราะไม่ว่าผู้ปกครองจะจบการศึกษาแขนงไหน หรือ ระดับไหน ล้วนแล้วแต่จะสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษากันทุกคน

ดังกล่าวผู้ปกครองต่อไปนี้

ฉันเป็นพี่สาวของฟานีซาอะ คือ พ่อได้เสียชีวิต แม่ก็ไปแต่งงานใหม่ ฉันต้อง
รับภาระรับน้องมาเลี้ยงโดยส่งเสียให้น้องได้เรียนต่อ ฉันก็ไม่ได้เรียนต่อใน
ระดับสูง จบการศึกษาด้านสามัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการศึกษาด้านศาสนา
จบศาสนาชั้น 3 อะ

(นางฟาดีละ / 13 กันยายน 2550)

ผมจบการศึกษาด้านสามัญแค่ชั้น ป.4 เอง ส่วนด้านศาสนาก็ไม่ได้เรียนที่ไหน
หอรอก แค่เรียนที่ปอเนาะ (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม) แค่ 2-3 เดือนทำ
นั่นเอง

(นายมะแอ / 13 กันยายน 2550)

การศึกษาด้านสามัญก็เรียนจบแค่ชั้น ป.4 เพราะว่าสมัยนั้นเขาไม่ค่อยนิยมเรียน
กัน ที่บ้านมีอาชีพค้าขาย ก็เลยต้องออกมาช่วยงานที่บ้าน ส่วนการศึกษาด้าน
ศาสนาก็ไม่ได้เรียนเลย

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

การศึกษาด้านสามัญก็จบชั้น ม.6 ส่วนการศึกษาด้านศาสนาจบชั้นศาสนาชั้น 7 อะ
ก็ไม่ได้เรียนต่อ หลังที่เรียนจบแล้วก็แต่งงานเลย

(นางฟาซียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

ผมจบการศึกษาด้านสามัญ ม.6 แต่กำลังศึกษาโครงการพิเศษระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี ส่วนการศึกษาด้านสามัญจบปริญญา
ตรี จากมหาวิทยาลัยอิหม่าม แห่งนครริฎาด ประเทศซาอุดีอาระเบีย

(นายตูแรวรอมาลี / 12 กันยายน 2550)

2.3 สถานภาพทางครอบครัว

ผู้วิจัยได้ศึกษาสถานภาพทางครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียนที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อ ผู้ปกครองของนักเรียนมีสถานภาพที่สมรสและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน และก็มีบุตรกำลังศึกษาอยู่เป็นส่วนใหญ่ ทั้งระดับอุดมศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวโดยสรุป คือ สถานภาพทางครอบครัวก็นับว่าไม่ส่งผลต่อความคาดหวังของนักเรียน เพราะส่วนใหญ่แล้วจะสมรสแต่ก็มีบุตรหลาย ๆ บ้าง มีบุตรน้อยบ้าง แตกต่างกันไป ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวไม่ได้ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของบุตร

ดังกลุ่มต่อไปนี้

สมรสแล้ว ภรรยาตัดเย็บเสื้อผ้าที่บ้าน มีบุตร 9 คน แต่เสียชีวิตไปแล้ว 2 คน ตอนนี้อยู่เหลืออยู่ 7 คน กำลังศึกษาอยู่ทั้ง 7 คน

(นายตูแวนอมาลี / 12 กันยายน 2550)

สมรสแล้ว แต่งงานตั้งแต่อายุ 17 ปี สามีก็ทำงานเป็นอริการบดีที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มีลูก 6 คน เรียนทั้งหมดเลย คนโตเรียนปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติ ประเทศมาเลเซีย (IIUM) คนที่ 2 เรียนที่มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติแห่งมาดิสนะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ก็จบปีนี้จะ และก็จะไปเรียนต่อปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติ ประเทศมาเลเซีย (IIUM) คนที่ 3 และคนที่ 4 เรียนที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา คนที่ 5 กำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 และคนสุดท้ายอยู่ ม.3 จะ เรียนอยู่ที่ รร.บ้านรุ้งอิสลามที่นี่ค่ะ

(นางฟาซียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

สมรสแล้ว มีลูก 4 คน ออกเรือนแล้วคนโต คนที่ 2 ไปขายของกับญาติที่ยะลา คนที่ 3 กำลังเรียนต่อปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชนและกำลังสอนอยู่ด้วย เป็นวิทยากรอิสลามศึกษา ที่ รร.บ้านอีนู อ.ยะรัง จ.ปัตตานี และคนสุดท้าย ยะห์ยา ก็อยู่ ม.6 อยู่

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

สมรสแล้วค่ะ มีบุตร 1 คน ยังเล็กอยู่

(นางฟาติละ /13 กันยายน 2550)

สมรสแล้วครับ มีบุตร 4 คน ชาย 2 คน หญิง 2 คน

(นายมะแอ /13 กันยายน 2550)

2.4 การสื่อสารด้วยภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารของผู้ปกครองนักเรียนที่คาดหวังว่าจะศึกษาต่อ ส่วนใหญ่แล้วผู้ปกครองของนักเรียนไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย เพราะในชีวิตประจำวันก็ต้องใช้ทุกวัน เช่นการติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้นแต่ก็มีบ้างที่ใช้ไม่ค่อยคล่อง เพราะในชีวิตประจำวันต้องใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสาร กล่าวโดยสรุปคือ การสื่อสารด้วยภาษาไทยของผู้ปกครองไม่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน เพราะผู้ปกครองที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างคล่องและผู้ปกครองที่ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างคล่อง ต่างก็มีความต้องการให้บุตรศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ก็สามารถที่จะสนทนาได้ทุกอย่าง ได้เรียนมาค่ะ และที่ทำงานก็ต้องใช้ภาษาไทยเหมือนกัน ซึ่งจะต่างกับเมื่อสมัยก่อน ที่ไม่ค่อยนิยมใช้ภาษาไทยกัน

(นางฟาติละ /13 กันยายน 2550)

ก็พอได้ครับ พอที่จะสนทนาได้ แต่ก็ไม่ถึงกับคล่องซะทีเดียว ก็ดูโทรทัศน์บ่อย ๆ ทำให้ฟังอะไรก็รู้เรื่องครับ ไม่ค่อยมีปัญหาสักเท่าไร

(นายมะแอ / 13 กันยายน 2550)

ก็สามารถสื่อสารได้ ประมาณ 70%

(นายตูแวนอมาลี / 12 กันยายน 2550)

ก็ถนัดภาษาไทยค่ะ ฟัง พูด อ่าน เขียนได้ทุกอย่างค่ะ

(นางเฟาชียะห์ /10 สิงหาคม 2550)

ก็เขียนได้ พูดได้ อ่านได้แต่ไม่ค่อยคล่อง เพราะอาชีพค้าขายต้องมีการพบปะคน
มากมาย เวลาซื้อขายก็ต้องใช้ภาษาไทยบ้างในบางครั้ง

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

2.5 การสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับการสนับสนุนให้บุตรได้รับการ
การศึกษา ผู้ปกครองจะสนับสนุนทั้งร่างกายและแรงใจเพื่อให้บุตรของตนเองได้ศึกษาหาวิชา
ความรู้ ถึงแม้จะขัดสนบ้างในเรื่องค่าใช้จ่าย แต่ก็ไม่หวั่นหรือท้อถอยและหมดกำลังใจ พยายามทุก
วิถีทางเพื่อให้ลูกได้มีโอกาสได้ศึกษาต่อ เพราะผู้ประกอบการมีแนวคิดที่ ผู้เป็นพ่อหรือแม่ ต้องทำ
หน้าที่ให้ดีที่สุด และไม่มีเป็นทรัพย์สินหรือเงินทองที่มากมายพอจะให้ลูกได้ นอกจากการศึกษาที่
สูง ๆ สำหรับลูก กล่าวโดยสรุปคือ การสนับสนุนให้บุตรได้รับการศึกษาต่อของผู้ปกครองมีผลต่อ
ความคาดหวังในการศึกษาต่อ เพราะผู้ประกอบการทุกคนเห็นพ้องตรงกัน และสนับสนุนทุกวิถีทาง
เพื่อที่จะให้บุตรได้รับการศึกษา

ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ก็สนับสนุนเท่าที่มีความสามารถจะ และก็รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ส่วนที่สำคัญ
ที่สุด คือ ให้กำลังใจน้องมาตลอดว่าอย่าท้อแท้ณะ เพราะการศึกษาจะทำให้เราเป็น
คนดี และมีอาชีพที่ดีในอนาคตจะ

(นางฟาติละ / 13 กันยายน 2550)

ก็สนับสนุนให้เรียนต่อครับ แต่ครอบครัวผมฐานะไม่ค่อยดีสักเท่าไร เรื่องเงิน
ทองก็ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด ส่วนลูกก็รู้ว่าครอบครัวเป็นอย่างไร ส่วนในเรื่อง
เลือกที่เรียนนั้นก็แล้วแต่ลูกว่าจะเรียนที่ไหน

(นายมะแอ / 13 กันยายน 2550)

ก็สนับสนุนให้เรียน คือ ผมก็ได้พูดคุยถามลูกอยู่เสมอว่าจะเรียนที่ไหน ผมไม่ได้
บังคับลูกนะว่าจะเรียนที่ไหน คือ ให้ลูกเสนอมาว่าจะเรียนต่อที่ไหน แล้วผมก็จะ
แนะนำให้ ถ้าลูกเลือกที่ไม่เหมาะสม ผมก็จะชี้แนะและแนะนำสถานที่เรียนให้ แต่
ถ้าเขาเลือกดีแล้ว ผมก็หมดหวังครับ

(นายตูแรวอมาลี / 12 กันยายน 2550)

ก็สนับสนุนให้เรียนต่อทุกอย่างค่ะ ไม่ว่าเรื่องการเงิน งานวิชาการ และเรื่องงานบ้านก็ไม่ต้องรับภาระ คือ ต้องการให้ลูกเรียนให้เต็มที่ไม่ต้องมายุ่งเกี่ยวกับงานบ้าน และเรื่องสุขภาพของเขาก็เป็นห่วงมาก

(นางเฟาชียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

ก็สนับสนุนให้เรียนต่อ แต่เรื่องการตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนต่อที่ไหนนั้น แล้วแต่เขาเพราะมีะ (แม่) ก็ไม่ค่อยรู้เรื่องอะไรมากเกี่ยวกับเรื่องเรียนต่อ ก็ให้พี่ชายเขาช่วยดูแลอยู่ ส่วนพี่ชายเขาก็พาไปห้องสมุด ที่มอ.ปัตตานีบ่อยเหมือนกัน เพื่อให้เขา รู้จักการใช้ห้องสมุดและการค้นคว้า เพื่อให้เขาตื่นตัวเรื่องการศึกษาค่ะ

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

2.6 ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างบุตรและครอบครัว

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับความใกล้ชิดสนิทสนมกับครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะมีความใกล้ชิดกับครอบครัวค่อนข้างมาก และจะสนิทกับแม่มากกว่าพ่อ เพราะบางครั้งพ่อต้องทำงานนอกบ้านไม่ค่อยได้พูดคุยกับบุตรมากนัก แต่เมื่อมีปัญหาอะไรส่วนใหญ่มักจะปรึกษาครอบครัวเป็นส่วนใหญ่มาจากได้ปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามที่เคร่งครัด นักเรียนและผู้ปกครองรักใคร่กลมเกลียวกัน และเชื่อฟังพ่อแม่

ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ก็สนิทสนมกันมากค่ะ เหมือนเป็นเพื่อนกันได้ คือ ถ้าไปไหนมาไหนกับแม่มีคนทักว่าเป็นเพื่อนกัน

(เจะซุฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

ก็ใกล้ชิดสนิทสนมค่ะ แต่จะสนิทกับแม่มากกว่า

(ซานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ก็ใกล้ชิดกันพอประมาณ ถ้าที่จะปรึกษาปัญหาได้ทุกอย่างครับ

(วาฮีดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็ใกล้ชิดกันมากปรึกษาได้ทุกเรื่อง

(เอนซาน / 18 กรกฎาคม 2550)

ก็ค่อนข้างใกล้ชิดกันมากเลยครับ มีอะไรก็ปรึกษาได้

(อับดุลเลาะ / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็ใกล้ชิด กับแม่ก็ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ส่วนพ่อก็ไม่ค่อยกล้าสักเท่าไร

(ชาติอะห์ / 18 กรกฎาคม 2550)

จะใกล้ชิดกับแม่มากกว่า คือ แม่จะปรึกษาได้ทุกเรื่อง แต่พ่อจะปรึกษาได้เฉพาะบางเรื่อง เช่นการเรียนค่ะ

(มาวัดอะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

ก็ใกล้ชิดค่ะ สามารถปรึกษาได้ทุกเรื่องค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ใกล้ชิดค่ะ จะสนิทกับแม่มากกว่า ค่ะ

(แวนุสรา / 19 กรกฎาคม 2550)

ก็ไม่ค่อยใกล้ชิดมากนักค่ะ

(ต่วนนายิอะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

สำหรับกลุ่มผู้ปกครองผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบุตรกันทุกคน ส่งผลให้เมื่อบุตรมีปัญหาอะไรก็มาปรึกษาหารือ เพื่อที่จะแก้ปัญหาได้ทัน บางครอบครัวก็มีกิจกรรมภายในครอบครัว เช่น ออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ไปเที่ยวทะเล เพื่อผ่อนคลาย กล่าวโดยสรุป คือ ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างบุตรและผู้ปกครองก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของบุตร เพราะความใกล้ชิดกันทำให้เกิดความรักใคร่ และจะมอบสิ่งที่ดี ๆ ให้แก่กัน โดยผู้ปกครองก็ได้มอบรางวัลให้กับบุตรด้วยการส่งเสริม และสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

ดังคำบอกเล่าต่อไปนี้

สนิทสนมกันมากค่ะ เหมือนเพื่อนกันก็ว่าได้ เมื่อน้องมีปัญหาอะไรก็เข้ามาปรึกษาตลอด

(นางฟ้าดีละ / 13 กันยายน 2550)

ก็สนิทกับลูกทุกคน รักและให้ความอบอุ่นกับลูกเสมอ เมื่อลูก ๆ มีปัญหาอะไรก็มาปรึกษาอยู่เสมอ แต่บางเรื่องลูกก็ไม่มาปรึกษา ลูก จะตัดสินใจด้วยตนเอง

(นายมะแเอ / 13 กันยายน 2550)

ก็ใกล้ชิดกับลูก ๆ ทุกคน มีกิจกรรมทำร่วมกันบ่อย เช่น ที่บ้านผมมีอาชีพค้าขาย สมาชิกทุกคนในครอบครัวก็ต้องช่วยกันทำงาน ทำให้ทุกคนได้ใกล้ชิดกันตลอดเวลา และผมก็ได้พาครอบครัวไปเที่ยว ไปพักผ่อน และทานอาหารร่วมกันนอกบ้าน เพื่อเป็นการผ่อนคลายไปในตัว

(นายตูแวนอมาลี / 12 กันยายน 2550)

ก็ใกล้ชิดกัน เป็นกันเอง ก็ยังนอนห้องเดียวกันอีก มีอะไรก็ปรึกษากัน แต่ไม่ค่อยจะสนิทกับอาบี๋ (พ่อ) สักเท่าไร เพราะว่าอาบี๋ (พ่อ) ไม่ค่อยมีเวลาค่ะ

(นางฟ้าชียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

ก็ใกล้ชิดกัน แต่ชะห้ยาก็ไม่ค่อยมาปรึกษาสักเท่าไร มะ (แม่) ต้องถามอยู่ตลอด ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว มีโลกเป็นส่วนตัวของเขา

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อ ดังกลุ่มตัวอย่างศึกษาต่อไปนี้

3.1 อาชีพของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองเกี่ยวกับอาชีพ ส่วนใหญ่แล้ว ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีอาชีพค้าขาย เช่น เย็บหมวก เย็บผ้าทำนขายเสื้อผ้า เปิดร้านขายอาหาร เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม เป็นเสมียน รวมทั้งทำสวนยางพารา และรับราชการเป็นครูใหญ่ พยาบาล หรือทำงานในหน่วยงานเอกชน เช่น เป็นพนักงานในมหาวิทยาลัย เป็นอธิการบดี กล่าวโดยสรุป คือ ความหลากหลายทางอาชีพของผู้ปกครองทั้งหมดนี้ ล้วนแล้วแต่มีความต้องการและปรารถนาให้บุตรได้รับการศึกษาต่อ นับว่าเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของบุตร

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนต่อไปนี้

พ่อกับแม่หนูกรีดยางค่ะ

(เจาะชูชัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

พี่สาวเป็นเสมียน อยู่ที่ท่าเทียบเรือประมง ปัตตานี

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

แม่ทำงานขายขนมของกลุ่มแม่บ้าน ในหมู่บ้าน

(บาริยะ / 27 มิถุนายน 2550)

พ่อมีอาชีพประมง ส่วนแม่ทำงานขายขนม หนูก็ช่วยแม่ทำงานมด้วยค่ะ คือ หนูจะตื่นขึ้นมาประมาณ ตี 5 ช่วยแม่ทำงานม ช่วยห่อขนม ช่วยมัดขนม พอเช้าก็ไปส่งขนมกับน้อง แล้วหลังจากนั้นก็มาเตรียมตัวมาโรงเรียนค่ะ

(ซานิยะ / 27 มิถุนายน 2550)

พ่อรับราชการเป็นครูใหญ่ แม่เรียนต่อด้านพยาบาล เพราะตอนนี้แม่ทำงานเป็น พยาบาลอยู่

(นุรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

พ่อรับราชการเป็นอาจารย์ครับ แม่ค้าขายบ้าง รับจ้างบ้างครับ

(วาฮีดล / 29 กรกฎาคม 2550)

พ่อแม่มีอาชีพค้าขายครับ

(อับดุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

พ่อแม่มีอาชีพทำสวนครับ

(แวอุเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

พ่อเป็นพนักงานอยู่ที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

พ่อแม่มีอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า

(อับดุลเลาะ / จะปาเกีย 29 กรกฎาคม 2550)

นำทำงานอนามัย ค่ะ

(นิลวรรณ 18 / กรกฎาคม 2550)

พ่อ เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม แม่เป็นแม่บ้าน

(อมัล 30 / กรกฎาคม 2550)

พ่อเป็นอธิการบดี ที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา แม่ก็เป็นแม่บ้านค่ะ

(มาวัคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

แม่ตัดเย็บผ้ามาน พ่อก็สอนอยู่ที่มาเลเซีย ค่ะ

(สุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

พ่อเป็นครูสอนศาสนาอิสลามที่นี่ค่ะ แม่ก็เย็บหมวกอยู่ที่บ้านค่ะ

(ต่วนนาลีฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ค้าขาย ขายข้าวหมกไก่ ค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองเกี่ยวกับอาชีพ โดยที่ผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพค้าขาย เพราะพื้นที่ในจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะมีอาชีพค้าขาย หรือเป็นแม่บ้านอย่างเดียวคอยเลี้ยงดูลูก ๆ และงานบ้าน และอีกส่วนเป็นครูสอนศาสนาอิสลามและมีอาชีพเสริมทำการค้าขาย

ดังคำบอกเล่าของกลุ่มผู้ปกครองต่อไปนี้

เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม เป็นพ่อค้า และชาวสวน

(นายตูแวนอมาลี / 12 กันยายน 2550)

เป็นแม่บ้านค่ะ

(นางฟาซียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

ค้าขายค่ะ ขายตามตลาดนัดต่าง ๆ

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

เป็นเสมียน ที่ท่าเทียบเรือปัตตานี

(นางฟาดีละ / 13 กันยายน 2550)

เมื่อก่อนทำงานก่อสร้าง คือ รับเหมาก่อสร้าง แต่ก็ล้มป่วยไม่สามารถที่จะทำงานได้เหมือนเดิม แต่ก็ทำการค้าขายที่บ้าน

(นายมะแอ / 13 กันยายน 2550)

3.2 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครอง เกี่ยวกับอาชีพ ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการจะมีรายได้ต่อเดือนค่อนข้างสูง ประมาณ 30,000 บาทขึ้นไป และอาชีพค้าขายก็ค่อนข้างสูงเหมือนกัน ประมาณ 10,000 บาทขึ้นไป แต่อาชีพรับจ้างหรือทำขนมมีรายได้ที่ไม่สูงมากนัก เฉลี่ยแล้วได้เดือนละประมาณ 5,000-6,000 บาท

ผลการศึกษาครั้งนี้

ประมาณ 10,000 บาทค่ะ

(เจะชูฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

ประมาณ 4,500 บาท

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

ประมาณ 4,000 บาท

(บารียะ / 27 มิถุนายน 2550)

รายได้ของพ่อแม่ไม่แน่นอนค่ะ ประมาณ 1,500 บาท ค่ะ

ส่วนแม่ก็ประมาณ 2,000 บาท ค่ะ

(ซานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ของพ่อประมาณ 20,000 กว่าบาท ส่วนแม่ก็ 2,000 กว่าบาทครับ

(นุรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

ของพ่อเกือบ 30,000 บาท แต่ก็มีค่าใช้จ่ายเยอะหักแล้วเหลือเดือน
ไม่ถึง 10,000 บาท

(วาฮีดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 15,000 บาท

(อับดุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 8,000 บาท

(แวนูเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 5,000 บาท

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 8,000 บาท

(อับดุลเลาะ จะปากียา / 29 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 10,000 กว่า บาท

(นิลวรรณ /18 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 9,000 บาท

(อมัล / 30 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 30,000 กว่าบาทค่ะ

(มาวิคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

แม่ประมาณเดือนละ 10,000 กว่าบาท ของพ่อก็ 10,000 กว่าบาท

(สุสนา /17 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 10,000 บาทค่ะ

(ต่วนนยิฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ประมาณ 20,000 กว่าบาท ค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองเกี่ยวกับรายได้ คือ ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกัน ออกไปตามอาชีพที่ประกอบอยู่ เช่น เป็นครูสอนศาสนาอิสลามและมีอาชีพเสริมค้าขายที่บ้าน ก็มี รายได้อยู่ประมาณ 20,000 กว่าบาท ถ้าค้าขายตามตลาดนัดก็มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 4,000 บาท กล่าวโดยสรุป คือ ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมีความประสงค์ที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา

ดังคำบอกเล่าของกลุ่มผู้ปกครองต่อไปนี้

ประมาณ 20,000 บาท

(นายตูแรวอมาลี / 12 กันยายน 2550)

ก็อาบีย (พ่อ) เป็นออกค่าใช้จ่ายให้ค่ะ แล้วแต่ว่าแต่ละเดือนใช้น้อยหรือว่าใช้มาก
ไม่แน่นอนค่ะ

(นางฟาชียะห์ / 10 สิงหาคม 2550)

ประมาณ 4,000 บาท

(นางแวนะ / 10 สิงหาคม 2550)

ประมาณ 6,000 บาท

(นางฟาดีละ / 13 กันยายน 2550)

รายได้ไม่แน่นอนครับก็บอกไม่ถูกเหมือนกัน ประมาณ 5,000 บาท

(นายมะแอ / 13 กันยายน 2550)

4. ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและส่งผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียน โดยเฉพาะชุมชน
ที่นักเรียนอาศัย ดังประเด็นต่อไปนี้

4.1 การแนะนำ การส่งเสริมและการสนับสนุนของผู้นำชุมชนต่อการศึกษาต่อ

นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการแนะนำหรือการสนับสนุนเรื่องการศึกษาต่อ
จากผู้นำชุมชน ได้ไม่บ่อยทั่วถึง และค่อนข้างน้อย นักเรียนส่วนใหญ่แล้วมีความคิดเห็นที่ตรงกัน คือ
ในชุมชนไม่ค่อยมีการสนับสนุนเรื่องการศึกษาต่อ แต่ก็มีบ้างที่สนับสนุนให้การศึกษากับเด็กตาดีกา
หรือเด็กปฐมวัย มากกว่า และมีการให้ทุนแก่เด็กกำพร้า แต่ส่วนใหญ่แล้วทางชุมชนจะเน้นเกี่ยวกับ
การออกกำลังกายโดยเน้น โครงการเกี่ยวกับด้านกีฬาเสพติด โดยมีการจัดแข่งขันกีฬา และเน้นเรื่อง
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนเป็นส่วนใหญ่

ดังคำบอกเล่าของกลุ่มนักเรียนต่อไปนี้

ก็มีเหมือนกันนะ คือ จะมีทุนการศึกษาให้ จะให้เฉพาะเด็กกำพร้า จะให้ตั้งแต่
เข้า เรียนมัธยมศึกษาจนถึงปริญญาตรีค่ะ

(เจชะฮุสซัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

ไม่มีเลขอะ ส่วนใหญ่จะสร้างถนนมากกว่า

(ยามีละ / 20 มิถุนายน 2550)

ก็มีบ้าง แต่ไม่ค่อยสนับสนุนสักเท่าไร

(บาริยะ / 27 มิถุนายน 2550)

ไม่มีอะ ไม่เคยได้ยินอะ

(ฟีดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่แล้วคนในชุมชนจะกระตุ้นกันเอง ผู้นำชุมชนไม่ค่อยมีบทบาท แต่
ถ้าเป็น อบจ.ก็มีส่วนบ้าง เช่นมีการจัดตัวให้นักเรียนครับ

(นุรุดดีน / 18 กรกฎาคม 2550)

การศึกษาต่อไม่ค่อยเด่นสักเท่าไร ส่วนใหญ่จะสนับสนุนด้านกีฬามากกว่า

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีเลขครับ ไม่ค่อยได้ยิน

(เอนซาน / 18 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีครับ ส่วนใหญ่จะมีการพูดคุยให้เรียนกันอย่าอยู่ว่างเปล่าอยู่

(แวนูเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีครับ ส่วนใหญ่จะเน้นการพัฒนาหมู่บ้านครับ

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็ไม่ค่อยเน้น ส่วนใหญ่จะส่งเสริมในด้านการพัฒนาหมู่บ้านมากกว่า

(อับดุลเลาะ จะปาทิยา / 18 กรกฎาคม 2550)

ส่วนมากจะไม่ค่อยมาก จะเน้นเรื่องการสร้างถนนหนทางมากกว่า

(อนุสรธา / 18 กรกฎาคม 2550)

ก็ไม่มีค่ะ ส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยรู้จัก อบต.สักเท่าไรค่ะ

(มาวัดคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยได้ยินข่าว ไม่ค่อยมีทุนค่ะ

(สุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีค่ะ นาน ๆ ครั้ง

(ซารีพะ / 17 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีค่ะ แต่ก็มีมีการเรียกวัยรุ่นมาอบรมค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ก็มีเป็นบางครั้ง แต่ส่วนใหญ่จะส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้เรียนตาดีกาค่ะ

(แวนุสรุรา / 19 กรกฎาคม 2550)

มีค่ะ เช่น โครงการจัดอบรมเด็กในหมู่บ้านเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับเยาวชน

(ต่วนนายิยะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

สำหรับผู้นำชุมชนที่เป็นนายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ได้บอกเล่าเกี่ยวกับการสนับสนุนการศึกษา จากความคิดเห็นของผู้นำชุมชน นับว่ายังไม่ค่อยสนับสนุนการศึกษาต่อมากเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนมีหน้าที่ดูแล ปรับปรุง ด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มึนนโยบายที่จะส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยการส่งเสริมของผู้นำชุมชนไม่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าต่อไปนี้

ทุกคนที่ทำงานที่นี่ให้ความสำคัญกับการศึกษา แต่ก็ทำได้ตามอัตรภาพขององค์กร และในปีการศึกษา 2551 ทางกรมมีนโยบายให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจนและกำพร้า และนโยบายในอนาคตผมคิดว่าจะผลิตบุคลากร

แต่ละด้านให้เชี่ยวชาญ โดยจะมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่สังกัดในตำบล
บางปู โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาในด้านที่ชุมชนยังต้องปรับปรุง
และขาดบุคลากร และเพื่อเป็นการสร้างงานให้กับเยาวชนที่จบออกมาครับ

(นายนิฮัมมัตตุตี / 12 กันยายน 2550)

ไม่สามารถที่จะกำหนดนโยบายได้ เพราะสมาชิกภายใน อบต. ยังไม่ค่อยเข้า
ในมุมมองของการศึกษา และสมาชิกยังขาดการบริหารจัดการที่ดีพอ ส่งผลให้
ไม่สามารถที่จะกระทำอันใดได้

(นายอฮัมหมัดสมบุรณ์ / 12 กันยายน 2550)

4.2 การแนะนำการส่งเสริมและการสนับสนุนของผู้นำศาสนาในการศึกษาต่อ

การศึกษาต่อของนักเรียนส่วนใหญ่แล้วได้รับการสนับสนุนให้เรียนต่อ
จากผู้นำศาสนา โดยเฉพาะการศึกษาวิชาด้านศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้นำศาสนามีการกระตุ้นเรื่อง
การเรียนต่อของเยาวชนเป็นบางครั้ง แต่ก็ไม่ได้เน้นมากนัก แต่จะให้ความรู้และส่งเสริมเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน และหลักการดำรงชีพในแต่ละวัน

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

มีเหมือนกัน คือ เช่น โต๊ะอิหม่ามเขาจะสนับสนุนให้เด็กได้เรียนต่อ ทั้งเด็กที่
กำพร้าและมีพ่อแม่ แต่เขาไม่มีทุนการศึกษาให้

(เจะซุฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

ก็ไม่ค่อยสนใจ คือ ไม่มีเวลามาดูแลเรา

(ขามีละ / 20 มิถุนายน 2550)

สนับสนุนให้เรียนต่อ แต่ไม่มีทุนการศึกษาให้

(บาริยะ / 27 มิถุนายน 2550)

เขาก็มีการส่งเสริมให้กับเด็กกำพร้า ทุนมาจากอาหรับค่ะ

(ฟิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

ไม่มีครับ

(นรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

มีการกระตุ้นให้เรียนครับ แต่ก็ไม่มีการสนับสนุนงบประมาณ

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ไม่มีครับ ส่วนใหญ่จะแนะนำเรื่องการปฏิบัติตัวในสังคมมากกว่า

(วิโชค / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็คือ ไม่ค่อยมีบทบาทสักเท่าไร

(แวอุเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

มีกระตุ้นบ้างเป็นบางครั้ง

(ซัมรี / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็จะไม่ค่อยเน้นในเรื่องนี้ จะพูดถึงเรื่องศาสนามากกว่า

(อับดุลเลาะ / 18 กรกฎาคม 2550)

เขาก็จะเน้นให้เรียนศาสนามากกว่า

(ชาลีอะห์ / 18 กรกฎาคม 2550)

ก็สนับสนุนค่ะ แต่ก็ไม่ค่อยมีทุนให้เช่นเดียวกัน

(สุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

ก็สนับสนุนค่ะ แต่ก็ไม่ได้ช่วยอะไรได้มาก

(ซารีพะ / 19 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยมีค่ะ ไม่ค่อยได้ยื่นค่ะ

(ต่วนนายีอะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ไม่ค่อยได้พูดสักเท่าไร ส่วนใหญ่จะพูดตักเตือนในเรื่องศาสนามากกว่า
(สาริยะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ผู้นำศาสนาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านการศึกษาในชุมชน จาก
ความคิดเห็นของผู้นำศาสนา ส่วนใหญ่แล้วจะมีการกระตุ้นและตื่นตัวให้ศึกษาต่อโดยเฉพาะเด็ก
นักเรียนที่กำพร้า ผู้นำศาสนาจะให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แต่ก็ไม่ได้มีบทบาทมากในสนับสนุนให้
ศึกษาต่อ กล่าวโดยสรุป คือ ไม่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของผู้นำศาสนา ต่อไปนี้

มีครับ คือทางกรรมการมัสยิดทุกคนช่วยกัน และตระหนักร่วมกัน โดยจะให้
ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนดีและกำพร้า ซึ่งนักเรียนในหมู่บ้านมีจำนวนมาก
ทางมัสยิดจึงให้ความสำคัญมาก เพราะคือว่าเด็กเหล่านี้ขาดเสาหลักของครอบครัว
ในฐานะที่ผมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยเหลือเด็กกลุ่ม
เหล่านี้ครับ

(นายอาชี / 23 กันยายน 2550)

4.3 ทูนการศึกษาของชุมชน

เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักเรียนมีความต้องการมากที่สุด เพราะนักเรียนส่วนใหญ่
แล้วยังขาดงบประมาณที่จะศึกษาต่อ และในชุมชนยังมีทุนการศึกษาที่ไม่พอกับความต้องการของ
นักเรียน ซึ่งในชุมชนส่วนใหญ่แล้วจะมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี และมีฐานะยากจน
อีกทั้งนักเรียนที่กำพร้าชุมชนให้ความสำคัญมาก โดยจะทุนแก่เด็กชั้นประถมศึกษา แต่กระบวนการ
จัดหานักเรียนคนไหนที่เหมาะสมจะได้ทุนนั้นให้ทางโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ แต่บางชุมชนก็
ต้องหาทุนเองโดยการจัดงานเลี้ยงเพื่อหารายได้ แล้วนำรายได้นั้นมาเป็นทุนการศึกษาให้กับเยาวชน
ในหมู่บ้าน ซึ่งจะให้ทุนแก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่บางชุมชนก็ยังไม่มียุทธศาสตร์เกี่ยวกับ
ทุนการศึกษา กล่าวโดยสรุป คือ ปัจจัยเรื่องทุนการศึกษาภายในชุมชนไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อความ
คาดหวังในการศึกษาต่อ เพราะการกระจายทุนการศึกษายังไม่ทั่วถึง

ดังคำบอกเล่าของผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนา ต่อไปนี้

การให้ทุนเด็กนักเรียน คือ จะให้ทุนกับนักเรียนชั้นระดับประถมศึกษา เช่น โรงเรียนบ้านบางปู ให้ทุนทุก ๆ ปี โดยให้ทางโรงเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่านักเรียนคนไหนที่เหมาะสมและควรที่จะได้ทุนการศึกษา สำหรับทุนให้เรียนต่อระดับอุดมศึกษา ยังไม่มีครับ

(นายนิฮ์หมัดลุตฟี / 12 กันยายน 2550)

ไม่มีการให้ทุนการศึกษา ผมเคยเสนอในที่ประชุมเรื่องทุนการศึกษา แต่สมาชิกไม่มีการสนองในเรื่องนี้ ทำให้ระบบการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร

(นายอฮ์หมัดสมบูรณ / 12 กันยายน 2550)

เรื่องทุนการศึกษา ต้องขึ้นอยู่กับค่าแรงของหมู่บ้าน คือ หมู่บ้านที่ผมอยู่จะมีกิจกรรมจัดงานเลี้ยงเพื่อหางบประมาณมาเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในหมู่บ้าน ซึ่งจะจัดขึ้นปีละครั้ง เมื่อได้งบประมาณพอสมควร คณะกรรมการก็จะมาพิจารณาว่าบุคคลใดเหมาะสมที่จะได้รับทุน ซึ่งจะนำไปจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยจะให้เป็นทุนเทอมละครั้ง ครับ

(นายอาชี / 23 กันยายน 2550)

4.4 โครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้กับเยาวชนในชุมชน

ในแต่ละชุมชนมีกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปเพื่อที่จะจัดให้กับเยาวชนในชุมชน โดยจะเน้นเกี่ยวกับสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และทักษะด้านวิชาการ โดยกิจกรรมที่ทางชุมชนได้จัดขึ้นให้กับเยาวชน ได้แก่ ค่าอบรมจริยธรรมภาคฤดูร้อน ซึ่งต้องการให้เยาวชนได้เรียนรู้ และใช้ชีวิตร่วมกัน เรียนรู้วิชาการด้านศาสนาเพื่อเป็นเกราะป้องกันตัวของเยาวชน โครงการการแข่งขันกีฬาภายในชุมชน โครงการวันเด็กกำพร้า และกิจกรรมวันฮารีรายอ (วันสุขสันต์ของศาสนาอิสลาม) และโครงการที่เน้นด้านทักษะ เช่น โครงการการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ และการอบรมด้านอาชีพ

ดังคำบอกเล่าของผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา ดังต่อไปนี้

ทางเทศบาลก็จัดเป็นประจำทุกปี เช่น ค่ายอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน โดยจะรับเด็กที่มีอายุ 9-12 ปี ให้มาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน และได้เรียนรู้หลักการของศาสนาอิสลาม และยังสนับสนุนให้เยาวชนในหมู่บ้านเล่นกีฬา ทางเทศมนตรีก็มีโครงการเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาให้กับเยาวชนอย่างต่อเนื่อง สำหรับนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทางเทศมนตรีก็ช่วยเหลืออยู่บ้างแต่ก็ช่วยได้ไม่เต็มที่ เพราะอยู่คนละสังกัดหน่วยงาน คือ อำนาจแยกส่วนกัน ทางผมก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปดูแลได้มากนัก

(นายนิฮ์มัดลุตฟี / 12 กันยายน 2550)

มีครับ เช่นการอบรมคอมพิวเตอร์ให้กับเยาวชนในปยุต โดยทำการอบรมให้กับนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และมีบริการอินเทอร์เน็ตภายในชุมชน อบรม.ยังมีการจัดการแข่งขันกีฬาภายในชุมชน และมีการอบรมกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มเยาวชน โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ

(นายอฮ์มัดสมบูรณ / 12 กันยายน 2550)

กิจกรรมที่ส่งเสริมเยาวชนหรือนักเรียนในหมู่บ้าน ก็มีครับ เช่น จัดค่ายอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน โดยจะเน้นให้นักเรียนมาเรียนรู้และใช้ชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการอบรมเกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลามเพื่อเป็นเกราะป้องกันตัวให้กับเยาวชน และอีกโครงการหนึ่งคือ มหกรรมวันเด็กกำพร้า ซึ่งจะจัดกิจกรรมให้กับเด็กกำพร้าเพื่อเป็นการทดแทนในส่วนที่เขาไม่ได้รับและยังขาดอยู่ และเติมเต็มความอบอุ่นในส่วนที่ขาดหายไปให้กับเด็กกำพร้าครับ และที่ชุมชนให้ความสำคัญอีกกิจกรรมหนึ่งคือ กิจกรรมวันฮารีรายอ (วันสุขสันต์ของศาสนาอิสลาม) เพื่อรวมพลังคนทั้งหมู่บ้านให้รักใคร่ปรองดองกัน

(นายอาชี / 23 กันยายน 2550)

ภายในชุมชนนี้ยังมีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประชาชน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน แข่งขันร่วมกัน และเป็นการพบปะประชาชนทั้งหมู่บ้าน กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประชาชน เช่น โครงการวันเทศบาล จะมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มาร่วมกิจกรรม และสร้างอาคารเอนกประสงค์เพื่อเป็นการเรียนของนักเรียน โดยใช้เป็นสถานที่เรียนสำหรับระดับคาถาคา อีกทั้งการจัดอบรมการพัฒนาอาชีพ เช่น การพัฒนาการทำโรตีมะตะบะ และสร้างอาชีพให้กับคนยากจน จากกิจกรรมทั้งหมดที่ชุมชน ได้จัดขึ้น ส่วนใหญ่แล้วจะเน้นด้านความสามัคคีภายในชุมชน และไม่คอยส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดั่งกิจกรรมต่อไปนี้

โครงการที่จัดให้กับประชาชนทั่วไปเช่น โครงการวันเทศบาล จะมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มาร่วมกิจกรรม เช่น มีการแข่งขันกีฬาชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นฟุตบอล ตะกร้อ วอลเลย์บอล และกีฬาที่ประชาชนให้ความสนใจมากที่สุดคือ การแข่งขันมวยทะเล และมีการให้บริการตรวจสอบสุขภาพฟรี การตรวจสอบเช็คสภาพรถฟรี ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ที่ประชาชนให้ความร่วมมือในโครงการดังกล่าว และมีมติแต่ละมัสยิดที่ทำกิจกรรม ทางเทศบาลก็ได้ช่วยเหลือและสนับสนุน และที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ทางเทศบาลได้สร้างอาคารเอนกประสงค์เพื่อเป็นการเรียนของนักเรียน โดยใช้เป็นสถานที่เรียนสำหรับระดับคาถาคา ปัจจุบันนี้สร้างแล้ว 4 หลัง และมีโครงการสร้างเพิ่มอีก 2 หลัง ครับ และโครงการนำร่องที่จะใช้ในต้นเดือนปี 2551 นี้ คือ นโยบายนำศาสนาสู่มวลชน โดยมีโครงการให้ชุมชนแต่ละหมู่บ้านใน ต.บางปูทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ให้โควต้าไปประกอบพิธีหัจญ์ รวม 6 คน ร่วมกับเทศบาลบางปู เพื่อให้โอกาสกับชุมชนที่ขาดทุนทรัพย์ไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ครับ

(นายนิฮ์หมัดลุตฟี / 12 กันยายน 2550)

สำหรับโครงการที่จัดขึ้นเพื่อประชาชนอย่างเช่น มีการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน เช่นการพัฒนาการทำโรตีมะตะบะ และสร้างอาชีพให้กับคนยากจน มีการจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ และผู้พิการ ทางอบต. มีการสำรวจว่าภายในชุมชนมีผู้สูงอายุและผู้พิการอยู่จำนวนเท่าไร เพื่อเป็นข้อมูลของชุมชน

(นายอัสหมัดสมบูรณ / 12 กันยายน 2550)

4.5 ค่านิยมในการศึกษาต่อของบุคคลในชุมชน

เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็หาสถานที่เรียนต่อกัน โดยแต่ละคนมีวิธีเลือกที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งบางชุมชนเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์เพื่อออกมาเป็นครู หรือเรียนสายอาชีพ ชุมชนแต่ละชุมชนมีค่านิยมในการเรียนต่อต่างกัน ดังนั้นส่วนใหญ่แล้วแต่ละชุมชนเลือกเรียนต่อด้านไหนนั้น จากคำบอกเล่าของนักเรียนค่านิยมในการศึกษาต่อของบุคคลในชุมชน ส่วนใหญ่จะเลือกเรียนต่อด้านครู ด้านศาสนา ด้านอาชีพ ทำให้นักเรียนบางคนเลือกเรียนตามค่านิยมของชุมชน แต่ก็ยังมีที่ไม่เรียนต่อ เช่น เลือกทำงาน หรือ แต่งงาน ซึ่งจะมีมากในชุมชนที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง และมีฐานะที่ไม่ค่อยดี กล่าวโดยสรุป คือ นักเรียนจะเลือกเรียนต่อเป็นส่วนใหญ่เพราะคนในชุมชนเรียนต่อกันเยอะ แต่สาขาที่เลือกเรียนไม่ได้เลือกตามค่านิยมของชุมชน

จากคำบอกเล่าของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อสายอาชีพ พวกอาชีพวะและเทคนิคกันเยอะ

(จะชูชัยนี้ / 20 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อเป็นครูกันมาก

(ฟานีชา / 20 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่ไม่เรียนต่ออะ จะแต่งงาน แล้วก็ออกมาทำงานรับจ้าง

(ฮาตีเมาะ / 27 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่จะแต่งงาน แล้วก็ออกมาทำงานรับจ้าง แต่ก็มีที่เรียนต่ออะ ผู้ชายส่วนใหญ่จะไปเรียนต่อต่างประเทศแถวตะวันออกกลาง อะ

(ชานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านสามัญมากกว่า มีหลากหลายอาชีพครับ

(นรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะไม่เรียนต่อ จบแล้วก็ไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย ถ้าเรียนต่อด้าน
สามัญ แล้วก็กลับมาค้าขายที่บ้าน

(วาฮีตล / 29 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านครุมากกว่าครับ

(อับดุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านครู

(อับดุลเลาะ / 29 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านศาสนามากกว่าครับ

(อับดุลเลาะ จะปากียา / 29 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านครุมากกว่า

(นิลวรรณ / 18 กรกฎาคม 2550)

มีหลากหลายค่ะ มีสามัญบ้าง ศาสนาบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็เรียนต่อด้านศาสนาค่ะ

(มาวัคตะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยเรียนต่อ แต่ถ้าเรียนต่อจะเรียนต่อด้านสามัญค่ะ

(สุสนา / 17 กรกฎาคม 2550)

เรียนต่อสามัญ เป็นครูเป็นส่วนใหญ่ค่ะ

(คอวัยละห์ / 17 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อศาสนาค่ะ

(สารียะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่จะเรียนต่อด้านศาสนา

(ต่วนนายีฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

4.6 การมีส่วนร่วมของกลุ่มเพื่อน ๆ ต่อการศึกษาต่อ

กลุ่มเพื่อน ๆ ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญกับนักเรียน เพราะเพื่อนสามารถที่จะปรึกษากันได้ทุกอย่าง มีการกระตุ้นซึ่งกันและกัน และมีการติวเพื่อเตรียมสอบ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนทุกคน มีนักเรียนบางกลุ่มที่คิดว่าเพื่อนไม่ใช่ปัจจัยหลักในการเลือกเรียนต่อ ซึ่งกลุ่มเพื่อน ๆ ค่อนข้างที่จะมีบทบาทมากกับนักเรียน เพราะเพื่อนเปรียบเสมือนกระจก ที่คอยส่องให้รู้ว่า ฉันทำอะไรชอบอะไร บางครั้งมองตัวเองไม่ออก ต้องอาศัยเพื่อน ๆ ด้วยอีกทั้งได้ปรึกษากันตลอด มีการพูดคุยกันตลอดว่าเรียนที่ไหน อย่างไร ทำให้เรารู้สึกว่าต้องเตรียมตัวให้พร้อมมากกว่านี้ และเมื่อเพื่อน ๆ ได้ข่าวเกี่ยวกับการติวเตอร์หรือเรียนกวดวิชาต่าง ๆ เพื่อน ๆ ก็จะมาบอก อีกทั้งเป็นแรงบันดาลใจซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และเพื่อนจะคอยแนะนำกันเสมอว่าควรแบ่งเวลาอ่านหนังสือเตรียมสอบ เพราะเกรงว่าจะแข่งกับเพื่อนคนอื่นไม่ได้ กล่าวโดยสรุป คือ กลุ่มเพื่อน ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่นักเรียนจะศึกษาต่อ เพราะได้มีการวางแผนและเตรียมตัว รวมทั้งเป็นกำลังใจให้กัน

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

ก็มีส่วนค่ะ คือคอยตามกันอยู่เสมอ และปรึกษากันตลอด

(ยามิละ / 20 มิถุนายน 2550)

ก็พูดคุยกันบ้าง แต่ละคนก็เลือกตามที่ตนเองถนัดมากกว่า ไม่ได้คล้อยตามกันไป

(ฮาสิเมะ / 27 มิถุนายน 2550)

มีอิทธิพลต่อหนูมากค่ะ คือมีการพูดคุยกันตลอดว่าเรียนที่ไหน อย่างไร ทำให้เรารู้สึกว่าต้องเตรียมตัวให้พร้อมมากกว่านี้ ค่ะ

(ซานิยะ / 27 มิถุนายน 2550)

ก็ดี เช่น เมื่อเพื่อน ๆ ได้ข่าวเกี่ยวกับการติวเตอร์หรือเรียนกวดวิชาต่าง ๆ เพื่อน ๆ ก็จะมาบอก ทำให้เรากระตุ้นและตื่นตัวมากยิ่งขึ้น

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็เพื่อนเป็นแรงบันดาลใจมากครับ เช่น จากก่อนผมอยู่ที่ โรงเรียนเดิมผมคิดว่าผม ก็คือแนวหน้าของห้องเรียนแล้ว แต่เมื่อมาเรียนที่นี่ทำให้ผมรู้ว่า มีเพื่อน ๆ ที่เก่ง กว่าผมอีกเยอะ ทำให้ผมต้องขวนขวายได้มากขึ้นครับ

(วิโชค / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็มีบ้างครับ เช่นมีการติวข้อสอบเพื่อเตรียมสอบ Entrance

(อัปดุลเลาะ / 29 กรกฎาคม 2550)

ก็ไม่ค่อยมีค่ะ เพราะต่างคนต่างก็สนใจเรื่องของตนเองมากกว่าค่ะ

(นิลวรรณ / 18 กรกฎาคม 2550)

น่าจะมีผลค่อนข้างมากค่ะ เพราะเพื่อนเปรียบเสมือนกระจก ที่คอยส่องให้เรา รู้ว่า ถนัดอะไรชอบอะไร บางครั้งเรามองตัวเองไม่ออกค่ะ ต้องอาศัยเพื่อน ๆ ด้วยค่ะ

(ชาติอะห์ / 18 กรกฎาคม 2550)

ก็มีผลมากค่ะ เพื่อน ๆ ที่ได้รับข่าวเกี่ยวกับโควต้าบ้าง หรือการเรียนต่อบ้าง ก็จะ นำมาพูดคุยกันอยู่บ่อย ๆ ค่ะ ทำให้รู้สึกว่าการเรียนต่อมากขึ้น

(มาวิคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

ก็มีผลมากค่ะ คือ เพื่อน ๆ จะให้กำลังใจซึ่งกันและกันค่ะ

(ซารีฟะ / 17 กรกฎาคม 2550)

ก็มีบ้างค่ะ เช่นถามไถ่ว่าเรียนต่อที่ไหนกันบ้าง ทำให้เรากระตุ้นต้องการที่เรียนต่อ ค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

มีส่วนมากค่ะ คือ เพื่อนจะคอยแนะนำกันเสมอว่าควรแบ่งเวลาอ่านหนังสือเตรียม สอบนะ เพราะเกรงว่าจะแข่งกับเพื่อนคนอื่นไม่ได้ค่ะ

(สาริยะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

4.7 บทบาทของสื่อต่อความคาดหวังว่าจะศึกษาต่อ

สื่อเปรียบเสมือนกระบอกเสียงอันสำคัญสำหรับนักเรียน ในปัจจุบันนี้มีสื่อหลากหลายประเภท เช่น อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือต่าง ๆ โดยที่สื่อมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน อย่างเช่น อินเทอร์เน็ต เขามีการแนะนำสถานที่ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แนะนำที่พัก จะทำให้นักเรียนต้องการเรียนมากขึ้น และทำให้สามารถที่จะตัดสินใจได้มากยิ่งขึ้น สื่อทางโทรทัศน์ก็เช่นเดียวกันทำให้นักเรียนได้รับรู้ข่าวสารและได้เห็นถึงทิวทัศน์และสถานที่ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนต้องการเรียนต่อมากขึ้น และสื่อทางโทรทัศน์ ที่มีดารานักแสดงออกมาประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำให้นักเรียน ต้องการจะเรียนต่อ เพื่อให้ดูมีเสน่ห์เหมือนกลุ่มนั้น และก็จะได้แต่งตัวตามพวกดารานักแสดง จากประเด็นดังกล่าว นักเรียนจะชื่นชอบในแฟชั่นของดารานักแสดง กล่าวโดยสรุป คือ สื่อเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษานักเรียนค่อนข้างมาก เพราะได้รับรู้สารสนเทศได้อย่างครบถ้วน

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

ก็มี อย่างเช่นตอนเปิดอินเทอร์เน็ต จะทำให้เราต้องการเรียนมากขึ้น คือ เขามีการแนะนำสถานที่ แนะนำที่พัก ทำให้เราสามารถที่จะตัดสินใจได้มากยิ่งขึ้น

(จะชุษย์นี้ / 20 มิถุนายน 2550)

ก็มี คือ ได้ฟังวิทยุที่ประกาศเกี่ยวกับการเรียนต่อ

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

มีผลมากเหมือนกันค่ะ เช่นการแนะนำจากโรงเรียน และสื่อทางโทรทัศน์ที่มีการประกาศการเรียนต่อตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำให้เราต้องการเรียนต่อมากขึ้นค่ะ

(ชานียะ / 27 มิถุนายน 2550)

ก็มีเหมือนกันค่ะ อย่างเช่น ในโทรทัศน์ มีการแนะนำมหาวิทยาลัยของตนเอง ก็ทำให้ต้องการที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น

(พิดาวิ / 27 มิถุนายน 2550)

คือ เมื่อได้เห็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จแล้วทำให้เราต้องการจะประสบความสำเร็จเหมือนกับสื่อที่ได้บอกมา

(นรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

ก็มีมากเลยครับ เช่น สื่อที่มีการประกาศสถานที่เรียนต่อต่าง ๆ และมีรถขับที่ดี ๆ เป็นการกระตุ้นให้ต้องการเรียนมากขึ้น

(วาฮิดล / 29 กรกฎาคม 2550)

มีผลมากครับ โดยเฉพาะสื่อทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ได้รับข้อมูลที่รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ในยุคปัจจุบัน ทำให้คาดว่าจะเรียนต่อได้มากขึ้น

(อับดุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

มีผล เช่น ทำให้กระตุ้นต้องการจะเรียนต่อเพื่อที่จะทำงานที่ดี ๆ ในอนาคต

(แวอุเซ็ง / 29 กรกฎาคม 2550)

เช่นได้เห็นดารา-นักแสดงในโทรทัศน์ ก็ต้องการจะเรียนต่อเพื่อให้ดูมีเสน่ห์เหมือนกลุ่มนั้น และก็จะได้แต่งตัวตามพวกดารา-นักแสดงครับ

(อับดุลเลาะ จะปากียา / 29 กรกฎาคม 2550)

บางทีเราได้รับรู้ว่าเทคโนโลยีก้าวไปไกลแค่ไหน ทำให้เรามีแรงจูงใจต้องการที่จะเรียนต่อ เพื่อที่จะให้ทันและก้าวไกลในโลกยุคปัจจุบัน ค่ะ

(มาวิคคะห์ / 30 กรกฎาคม 2550)

มีผลค่ะ เช่นมีการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทำให้ต้องการเรียนมากยิ่งขึ้นค่ะ

(คอวัยละห์ / 17 กรกฎาคม 2550)

ทำให้เราต้องการเรียนต่อ ทำให้ต้องการจะใส่ชุดนักศึกษาค่ะ

(อามีนะ / 17 กรกฎาคม 2550)

มีผลค่ะ รู้สึกเหมือนกับว่าเรากำลังจะได้เข้าสู่มหาวิทยาลัยแล้ว

(ต่วนนาฮีฮะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

4.8 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนมาจากผู้อุปการะเลี้ยงดู คือ พ่อแม่ ญาติ พี่น้อง เพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เลี้ยงดู และออกค่าใช้จ่ายทุกอย่างให้กับนักเรียน และอีกกลุ่มหนึ่งของนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการเลือกเรียนต่อนั้นไม่มีบุคคลใดที่จะอิทธิพลต่อพวกเขาได้ นอกจากตัวของเขาเอง พ่อแม่จึงเป็นปัจจัยหลักในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของนักเรียนกลุ่มต่อไปนี้

พ่อกับแม่ของเรา เพราะว่าเขาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้เรา

(เจะซูฮัยนี / 20 มิถุนายน 2550)

พี่สาว เพราะเป็นคนที่ดูแลเรา

(ฟานีซา / 20 มิถุนายน 2550)

พ่อและแม่ คือทั้งสองเขาอยู่ใกล้ชิดกับเรามาตลอด

(ยามีละ / 20 มิถุนายน 2550)

ประการแรกคือ พ่อของหนูค่ะ พ่อได้สั่งเสียก่อนเสียชีวิตว่า

ต้องการให้หนูเรียนสูง ๆ

(บารียะ / 27 มิถุนายน 2550)

พ่อกับแม่ครับ

(นุรุคติน / 18 กรกฎาคม 2550)

ตัวผมเอง คือว่า ไม่มีใครบังคับเราได้จะดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง

(วาฮีดล / 29 กรกฎาคม 2550)

ส่วนหนึ่งก็มาจากพี่ เพราะพี่เป็นคนติดต่อเรื่องการเรียนรู้ต่อ แต่ขึ้นอยู่กับผมมากกว่า
ครับ

(วิโชค / 29 กรกฎาคม 2550)

มาจากครอบครัวครับ

(อัศุลมาลิก / 18 กรกฎาคม 2550)

ตัวผมเองมากกว่าครับ

(ยะหิยา / 29 กรกฎาคม 2550)

มาจากพ่อและคุณแม่ค่ะ

(นิลวรรณ / 18 กรกฎาคม 2550)

มาจากพ่อและคุณแม่

(ซารีพะ / 19 กรกฎาคม 2550)

มาจากพ่อค่ะ เพราะพ่อตั้งความหวังไว้ค่อนข้างสูงค่ะ

(สารีมาร์ / 19 กรกฎาคม 2550)

มาจากพ่อและคุณแม่ของหนูค่ะ

(ต่วนนายิสะห์ / 19 กรกฎาคม 2550)

5. ปัจจัยทางด้านโรงเรียน

โรงเรียนเป็นอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของนักเรียน
นักเรียนได้ใช้ชีวิตในแต่ละวันประมาณ 8 ชั่วโมง ดังนั้น โรงเรียนน่าจะมิตบพาทมากต่อการศึกษา
ต่อของนักเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยด้านโรงเรียน ออกเป็น 3 กลุ่มบุคคลด้วยกัน ดังต่อไปนี้

กลุ่มครูแนะแนว เพราะทำหน้าที่หลักคือ การประชาสัมพันธ์ การสรรหาที่เรียน การแนะนำสถานที่เรียน หาแหล่งทุน และการเตรียมตัวสอบต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็น ดังต่อไปนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวนักเรียน

ครูแนะแนวจะต้องมีเป้าหมายและจุดหมายในการแนะแนวเพื่อที่จะนำพานักเรียน ไปสู่นาคตที่ดีได้ในวันข้างหน้า ครูแนะแนวมีจุดประสงค์หลักในการแนะแนวคือ เพื่อให้นักเรียน รู้จักสิ่งแวดล้อมของตนเอง และมีวิถีภาวะทางอารมณ์ที่ดี และที่สำคัญให้เด็กรู้จักคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง อีกทั้งเพื่อการให้เด็กปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รู้จักตัวเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และมองอนาคตของตัวเองได้ว่า ต่อไปจะเลือกเรียนทางไหน จุดมุ่งหมายของการแนะแนว จึงน่าจะมีผลต่อการศึกษาต่อของนักเรียน เพราะครูแนะแนวมีเจตนาที่ดี และทำงานเพื่อหวังให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนว ต่อไปนี้

เพื่อให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อมของตนเอง และมีวิถีภาวะทางอารมณ์ที่ดี และที่สำคัญให้เด็กรู้จักคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ค่ะ

(อาจารย์สุดารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

คือ การให้เด็กปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้รู้จักตัวเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และมองอนาคตของตัวเองได้ว่า ต่อไปจะเลือกเรียนทางไหน อีกอย่างทำให้เด็กเปลี่ยนแนวคิด จากแต่ก่อนถ้าเรียนจบม.6 แล้วก็รอการ แต่งงานเลย โดยไม่ได้คิดถึงเรื่องการเรียนต่อ แต่ปัจจุบันนี้เมื่อไหร่ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับแนะแนวการเรียนต่อ ทำให้เด็กเปลี่ยนแนวคิด และเรียนต่อกันมากขึ้น

(อาจารย์แวเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.2 กิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้นเกี่ยวกับการแนะแนว

กิจกรรมของครูแนะแนวนับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับนักเรียน เพื่อที่จะให้นักเรียนได้รับรู้ และเข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งกิจกรรมในการแนะแนวไม่มีกิจกรรมที่โดดเด่นสักเท่าไร เพราะส่วนใหญ่แล้วครูก็พยายามที่จะคอยแนะนำนักเรียนภายในห้องเรียนในขณะที่สอนอยู่ในแต่ละรายวิชา และก็มีคาบแนะแนวอยู่ ทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในคาบแนะแนว แต่กิจกรรมนอกห้องเรียนมีค่อนข้างน้อยอยู่ กิจกรรมจึงไม่ค่อยส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนเท่าที่ควร

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนวต่อไปนี้

คือ ทางโรงเรียนจะมีรายวิชาแนะแนวให้เด็กนักเรียนได้พบกับครูแนะแนวแต่ละสัปดาห์อยู่แล้ว ครูที่รับผิดชอบในคาบของวิชาแนะแนวก็มีการพูดคุยรวมทั้งแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ในห้องเรียนอยู่แล้ว ส่วนก็จะไม่ค่อยหนักในเรื่องนี้ค่ะ ก็เลยไม่ค่อยมีกิจกรรมเสริมสักเท่าไรค่ะ

(อาจารย์สุดารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

กิจกรรมแรก คือ การปฐมนิเทศเด็กนักเรียน การรับน้อง แต่ส่วนใหญ่ก็จะดูเด็กเป็นรายบุคคล เพราะเด็กโรงเรียนของเรามีน้อย ก็จะสอนทุกระดับชั้น ก็รู้จักเด็กทุกคนสำหรับเด็ก ม.6 มีแค่ 30 คน ก็จะรู้จักหมดเลย ใครขาดเรียนก็รู้ได้เลยว่าเป็นใคร คือก็จะใช้ความสนิทสนมเหมือนพี่น้องกับนักเรียน ให้ความอบอุ่นนักเรียน เพื่อให้ง่ายในการดูแลติดตามได้ง่ายสะดวก และจะเสริมให้เด็กขณะที่สอนอยู่ในรายวิชา เด็กมีปัญหา ก็ปรึกษา

(อาจารย์เวเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.3 ความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมหรือโครงการที่จัดขึ้น

กิจกรรมเป็นกลวิธีที่นักเรียนชอบ และสนใจเป็นพิเศษ เพราะเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นักเรียนต้องการที่รู้สถานที่เรียนหลาย ๆ ที่ เพื่อเปรียบเทียบและตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อที่ไหน ถ้ามีการจัดกิจกรรมขึ้นนักเรียนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกิจกรรมทางการแนะแนว แต่ทางโรงเรียนก็จัดขึ้นยังไม่ถือว่าเพียงพอต่อข้อมูลที่นักเรียนต้องการ ดังนั้นครูแนะแนวควรหากิจกรรม หรือหาเวลาจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และหลากหลายวิธีการให้นักเรียนได้รู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ จึงส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนวต่อไปนี้

สนใจมากค่ะ นักเรียนต้องการให้มากกว่านี้ด้วยซ้ำ ต้องการให้มีกิจกรรมที่หลากหลายกว่านี้ อย่างเช่น โครงการติวเตอร์นักเรียนก็มาถามอยู่เสมอว่าจะมีอีกเมื่อไหร่ และโครงการรินน้ำใจ นักเรียนก็ให้ความสนใจมากค่ะ เกือบทุกห้องจะยกเว้นสายศิลป์ผู้ชายจะไม่ค่อยชอบสักเท่าไรค่ะ

(อาจารย์สุดารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

สนใจซิ เพราะนักเรียนที่นี้ส่วนใหญ่ชอบกิจกรรม เพราะที่โรงเรียนมีกิจกรรมเยอะ ไม่ใช่เฉพาะกิจกรรมทางแนะแนว เด็กจะให้ความสำคัญทุก ๆ กิจกรรม

(อาจารย์แวงเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.4 วิธีการแนะแนวที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

การแนะแนวเด็กส่วนใหญ่แล้วอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักเรียน แต่ถ้าต้องการละลายพฤติกรรมเด็ก ก็จัดนักเรียนให้มารวมตัวกันที่ห้องโสต แล้วดำเนินกิจกรรม แต่ถ้ามีข้อมูลข่าวสารที่ต้องแจ้งให้ทราบก็จะรวมกลุ่มเด็กในห้องประชุมเพื่อชี้แจงกิจกรรมที่ครูแนะนำได้จัดขึ้นภายในโรงเรียนประกอบด้วย 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่ง ครูแนะแนวจัดกิจกรรมโดยให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้ให้ข้อมูล และครูแนะแนวก็จะดูแลเรื่องการสมัครเรียนต่อ หรือการชี้แจงต่าง ๆ ในห้องประชุม แบบที่สอง ครูแนะแนวจะรับคณะแนะแนวต่าง ๆ จาก

มหาวิทยาลัยที่มีความประสงค์จะเข้ามาแนะแนวในโรงเรียน โดยเลือกให้บริการ ในช่วงที่ไม่กระทบต่อเวลาเรียนของนักเรียนมากนัก ส่วนใหญ่นักเรียนจะให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาแนะแนว จึงถือว่าการกิจกรรมดังกล่าวมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำพูดของครูแนะแนวต่อไปนี้

การแนะแนวเด็กส่วนใหญ่แล้วอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่นักเรียนค่ะ ส่วนนี้จะรับผิดชอบงาน โควตานักเรียน การสมัครเรียนต่อ และที่ประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงค่ะ และก็ยังมีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาแนะแนว แต่อำนาจตัดสินใจตรงนี้อยู่ที่ครูใหญ่ ก็ต้องเลือกสถาบันด้วยค่ะที่จะเข้ามาแนะแนว คือถ้ามหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะเข้ามาแนะแนว ทางโรงเรียนจะจัดให้อยู่ในวันเดียวกัน เพื่อไม่ให้กระทบต่อการเรียนนักเรียนมากเกินไป

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

มันก็ขึ้นอยู่กับกิจกรรมนะ ถ้าต้องการละลายพฤติกรรมเด็ก ก็จัดนักเรียนให้มารวมตัวกันที่ห้องโสต แล้วดำเนินกิจกรรม แต่ถ้ามีข้อมูลข่าวสารที่ต้องแจ้งให้ทราบก็จะรวมกลุ่มเด็กในห้องประชุมเพื่อชี้แจง ส่วนเด็กที่มีปัญหา ก็จะเรียกมาพบเป็นรายบุคคล และจะมีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาแนะแนว ส่วนใหญ่แล้วทางโรงเรียนก็รับหมดนะ แต่ดูว่าเวลาที่เขามานั้นเหมาะแก่การให้แนะแนวหรือเปล่า ถ้าเหมาะทางโรงเรียนก็ยินดี แต่ถ้าทางโรงเรียนไม่สะดวก บางครั้งเราก็ไม่ให้เข้า หรือมีบ้างที่เก็บแผ่นพับหรือรายละเอียดไว้อย่างเดียว แล้วค่อยประชาสัมพันธ์ให้เด็ก

(อาจารย์เวเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.5 การบริการแนะแนวการศึกษาทั้งด้านสามัญและศาสนา

นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จะเลือกเรียนต่อทั้งศาสนาและที่สามัญ ดังนั้นจำเป็นต้องมีบริการแนะแนวทั้งภาคศาสนาและสามัญ คือ ครูแนะแนวก็มีการให้บริการทั้งด้านศาสนาและสามัญเพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาต่อ ตามความถนัดของนักเรียน โดยครูแนะแนวสามัญจะให้ความรู้เกี่ยวกับโควต้า สถานที่ศึกษาต่อ การเลือกคณะ สำหรับครูแนะแนวศาสนานั้นจะติดต่อแหล่งทุนการศึกษาและสถานที่ศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จึงส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนวต่อไปนี้

มีค่ะ ช่วยได้เยอะเลย คือ ฝ่ายแนะแนวด้านศาสนาก็มีการอบรมด้านจริยธรรมให้นักเรียน มีการติดต่อที่เรียนให้เด็ก หาทุนเรียนต่อต่างประเทศ และโควต้าต่าง ๆ จากต่างประเทศ ส่วนสามัญก็จะรับฝึคชอบอยู่ ทั้งสามัญและศาสนาครูแนะแนวทำงานอยู่ในห้องเดียวกัน สะดวกในการประสานงาน และได้รู้ข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนเป็นระบบมากขึ้นค่ะ

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

ถ้าทางศาสนาจะ ส่วนใหญ่ก็จะให้ใช้ชีวิตให้เด็กรู้จักตนเอง ถ้าเด็กคนไหนที่เคร่งหน่อย มีภาวะความเป็นผู้นำก็จะไปเรียนต่อด้านศาสนา ส่วนใหญ่จะไปเรียนที่ กุลลียะห์ (มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา) และมีอาจารย์ที่สอนศาสนาเข้ามาช่วยแนะนำที่เรียน การรับสมัคร และรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งทางโรงเรียนก็มีกิจกรรมที่พาไปเยี่ยมและทำกิจกรรมที่ กุลลียะห์ (มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา) ให้เด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กได้รู้จักสถานที่ และที่ มอ.ปัตตานีก็มีโครงการบ่อยเหมือนกัน ส่วนด้านสามัญก็จะเป็นผู้รับฝึคชอบโดยตรง ก็จะพยายามแนะนำสถานที่เรียนและสาขาที่ตรงตามลักษณะของนักเรียน

(อาจารย์แวเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.6 การจัดเก็บข้อมูลสถิติการศึกษาต่อของนักเรียน

โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการศึกษาของนักเรียน เป็นงานอีกชิ้นหนึ่งของครูแนะแนวที่จะต้องปฏิบัติในแต่ละปี คือ การเก็บข้อมูลสถิติการศึกษาของนักเรียน เพื่อส่งให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สังกัด แต่ก็ไม่ได้มีผลมากนักต่อการศึกษาต่อของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนวต่อไปนี้

มีค่ะ มีการเก็บข้อมูลสถิติแต่ละปี จากข้อมูลจะสังเกตได้ว่า นักเรียนจะมีอัตราการเรียนต่อเพิ่มขึ้นค่ะ แต่ก็มีปัญหาในบางประเด็นค่ะ คือนักเรียนไม่ได้ส่งแบบตอบรับจากโรงเรียนว่าเรียนต่อที่ไหน ทำให้โรงเรียนยังขาดข้อมูลในส่วนนี้อยู่ค่ะ
(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายปี ได้เก็บไว้เป็นเล่ม เพราะที่ต้องรายงานผลให้กับทางเขตพื้นที่การศึกษาทุก ๆ ปี
(อาจารย์แวงเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.7 ความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน

ความใกล้ชิดสนิทสนมเปรียบเสมือนความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เมื่อเกิดความไว้วางใจ การปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ก็จะตามมา ซึ่งครูแนะแนวจำเป็นต้องสร้างความใกล้ชิดกับนักเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามาปรึกษา และครูแนะแนวเป็นกุญแจสำคัญที่ไขปัญหาการเรียนต่อของนักเรียน ดังนั้นครูต้องมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เพราะนักเรียนทุกคนเปรียบเสมือนลูก เพราะฉะนั้นการให้ความรู้ การตักเตือน จึงเป็นหน้าที่ของครูแนะแนว แต่นักเรียนก็ยังไม่ค่อยเข้ามาปรึกษเกี่ยวกับเรียนต่อ ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนวต่อไปนี้

ส่วนใหญ่จะใกล้ชิดกับนักเรียนชายมากกว่าเพราะห้องแนะแนวอยู่ฝั่งนักเรียนชาย
เมื่อมีปัญหาอะไรนักเรียนก็เข้ามาติดต่อได้สะดวก แต่นักเรียนหญิงอยู่อีกอาคาร
หนึ่ง นาน ๆ ครั้งจะเข้ามาติดต่อ ทำให้ไม่ค่อยได้พูดคุยกับนักเรียนผู้หญิงสัก
เท่าไรหรอก แต่ก็ใช้ช่วงเวลาที่สอนในห้องเรียนได้พูดคุยเกี่ยวกับการเรียนต่อของ
นักเรียนค่ะ

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

พูดถึงก็สนิทนะ เพราะก็คิดว่า นักเรียนทุกคนเปรียบเสมือนลูกเรา
เพราะฉะนั้นการให้ความรู้ การตัดเตือนเด็ก รู้สึกเราเต็มทีกับเด็ก

(อาจารย์แวงเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

5.8 ปัญหาเกี่ยวกับการแนะแนว

ทุก ๆ สังคมเมื่อมาใช้ชีวิตร่วมกันย่อมเกิดปัญหา ในโรงเรียนมีนักเรียนเป็นจำนวน
มากค่อนข้างยากในการจัดการดูแลนักเรียน ดังนั้นเป็นอีกภาระหน้าที่หนึ่งของครูแนะแนวที่ต้อง
คอยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการแนะแนว ปัญหาหลักของการแนะแนว คือ มีข้อจำกัดในด้านของเวลา
ส่วนใหญ่จะมีคาบเรียนเต็มแต่ละวัน จะหาเวลาทำกิจกรรมได้ค่อนข้างยาก และอีกปัญหาหนึ่งคือ มี
สารสนเทศที่ไม่ทันสมัยพอที่จะให้นักเรียนและนักเรียนก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญสักเท่าไร

ดังคำบอกเล่าของครูแนะแนว ดังต่อไปนี้

ปัญหาคือ มีข้อจำกัดในด้านของเวลา ส่วนใหญ่จะมีคาบเรียนเต็มแต่ละวัน จะหา
เวลาทำกิจกรรมได้ค่อนข้างยาก และอีกอย่างเจ้าหน้าที่ก็ไม่เต็มที่ต้องการให้ข้อมูล
กับนักเรียนค่ะ เพราะต้องเตรียมแผนการสอนเกี่ยวกับวิชาที่สอนอยู่ค่ะ

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

ถ้าพูดในแง่ของชั่วโมงสอน คือไม่มีคาบสอนอย่างเต็มรูปแบบ ส่วนใหญ่ก็จะใช้
เวลาสอนในรายวิชาพูดคุยเรื่องการแนะแนว แต่ก็มีการแนะแนวเฉพาะเด็ก ม.3
และเด็ก ม.6 เท่านั้นเอง และ ปัญหาอีกอย่าง คือ มีห้องแนะแนวอยู่ ทางโรงเรียนก็
จัดให้มีข้อสอบเก่า ให้นักเรียนได้ฝึกหัดทำ ทางโรงเรียนคาดหวังว่า นักเรียนจะนำ

ข้อสอบไปทำกัน มีรุ่นก่อน ๆ นำกลับไปทำที่บ้าน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจ และไม่คอยรักษา

(อาจารย์แวงเสาะ / 8 มิถุนายน 2550)

กลุ่มครูประจำชั้น มีหน้าที่ให้คำปรึกษากับนักเรียน ทั้งเรื่องการเรียนรู้ เรื่องส่วนตัว ของนักเรียน ครูประจำชั้นเปรียบเสมือนพ่อหรือแม่คนที่สองของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.9 การให้คำปรึกษาของครูประจำชั้น

สำหรับการศึกษาค่อนั้นส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะเข้าไปปรึกษาครูแนะแนวมากกว่า และจะไม่ค่อยกล้าเข้ามาปรึกษาครูประจำชั้น นักเรียนจะไม่กล้าบอกถึงฐานะทางครอบครัว ครูประจำชั้นจะต้องถามเพื่อน ๆ เขาว่านักเรียนคนนี้เป็นอย่างไรบ้าง ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้คำแนะนำจากครูประจำชั้นได้มากนัก

ดังคำบอกเล่าของครูประจำชั้นต่อไปนี้

คือ ส่วนมากจะไม่ค่อยมาถามเรื่องเรียนต่อ เพราะเด็กจะไปถามครูแนะแนว แต่ผมก็มีการแนะนำนักเรียนที่ถนัดกีฬาให้ไปเรียนพลศึกษา ใครถนัดสามัญก็ให้ลองสอบ Entrance ดู สำหรับเรื่องเรียนต่อ เท่าที่ผมรู้มา ส่วนมากแล้วเด็กต้องการจะเรียนต่อกันทั้งนั้น ส่วนปัญหาอื่น ๆ นั้น คือ ผมอยู่ฝ่ายปกครองด้วย นักเรียนจะมีปัญหาเรื่องการขาดเรียนบ่อย ต้องเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบ นักเรียนก็จะเข้ามาปรึกษาค่อนข้างบ่อยครับ

(อาจารย์นูวารี / 30 กรกฎาคม 2550)

ส่วนใหญ่เด็กผู้หญิงจะมาปรึกษามากกว่าผู้ชาย ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนจะไม่กล้าบอกถึงฐานะทางครอบครัว จะต้องถามเพื่อน ๆ เขาว่านักเรียนคนนี้เป็นอย่างไรบ้าง ค่ะ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทุนการศึกษาค่ะ สำหรับในเรื่องการเรียนต่อ ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนมีความต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาทุกคนค่ะ สำหรับปัญหาอื่น ๆ ไม่ค่อยมีค่ะ พอดีไม่ได้สอนนักเรียนด้วย ทำให้ไม่ค่อยสนิทกับนักเรียนมากนักค่ะ

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

5.10 วิธีการติดตามเด็กนักเรียน

วิธีการติดตามเด็กนักเรียนนั้นครูประจำจะเลือกติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเบี่ยงเบน หรือ ก็ติดตามเป็นบางคน ครูประจำชั้นจะติดตามเด็กเป็นรายบุคคล โดยเลือกเฉพาะเด็กที่มีปัญหาเท่านั้น สำหรับนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ครูประจำก็จะติดตามอยู่ห่าง ๆ จึงไม่มีผลมากนักต่อการศึกษาต่อของนักเรียน

ตามคำบอกเล่าของครูประจำชั้นต่อไปนี้

คือ จะเลือกติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ค่อนข้างเบี่ยงเบน เช่น ดิถยาเสพติด ก็ติดตามเป็นกรณีพิเศษ แต่ถ้านักเรียนคนไหนมีพฤติกรรมที่ดี ก็ติดตามอยู่ห่าง ๆ ครับ

(อาจารย์นูวาวิ / 30 กรกฎาคม 2550)

ก็ติดตามเป็นบางคนค่ะ แต่ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนชั้น ม.6/3 เรียนเก่ง และเรียบร้อยไม่ค่อยมีปัญหาสักเท่าไร อยู่ในกรอบของศาสนาค่ะ ทำให้ครูประจำชั้นไม่ค่อยหนักใจในเรื่องนี้ค่ะ

(อาจารย์สุดารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

5.11 ความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กนักเรียน

ความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็กนักเรียน ครูประจำชั้นต้องสร้างความไว้วางใจให้กับนักเรียนก่อน แล้วเมื่อนักเรียนเห็นว่าครูคนนี้ไว้วางใจได้ ซึ่งครูประจำชั้นจะมีความสนิทสนมกับนักเรียนที่ตนเองสอน แต่ถ้าไม่ได้สอนทำให้รู้สึกห่าง ๆ กัน วิธีการสร้างความใกล้ชิดของครูประจำชั้น คือ ต้องสร้างความไว้วางใจให้กับนักเรียนก่อน แล้วเมื่อนักเรียนเห็นว่าครูคนนี้ไว้วางใจได้ นักเรียนก็สามารถที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ทำให้ครูประจำชั้นค่อนข้างที่สนิทและรู้ถึงสภาพและปัญหาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี จึงนับได้ว่ามีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน คือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา ก็เข้ามาปรึกษาครูประจำชั้น เพราะถือว่าสามารถไว้วางใจได้

ดังคำกล่าวของครูประจำชั้นต่อไปนี้

สนิทสนมกับนักเรียน 100 % ครับ เพราะว่าผมเป็นกันเองกับเด็กนักเรียน นักเรียนจะไม่ค่อยจะมีปัญหากับผม คือ ต้องสร้างความไว้วางใจให้กับนักเรียนก่อน แล้วเมื่อนักเรียนเห็นว่าครูคนนี้ไว้วางใจได้ นักเรียนก็สามารถที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง ทำให้ผมค่อนข้างที่สนิทและรู้ถึงสภาพและปัญหาของนักเรียนได้เป็นอย่างดีครับ

(อาจารย์นุภาวิ / 30 กรกฎาคม 2550)

ก็ไม่ค่อยจะสนิทสักเท่าไรหะ เพราะกะไม่ได้สอนนักเรียนชั้น ม.6/3 ทำให้รู้สึกห่าง ๆ กันหะ แต่จะได้เจอก็ช่วงจัดการเกี่ยวกับ ปพ.1 หะ และก็นักเรียนที่เข้ามาใช้บริการห้องแนะแนวหะ

(อาจารย์สุภารัตน์ / 17 กรกฎาคม 2550)

กลุ่มผู้บริหาร มีหน้าที่ดูแลระบบของโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

5.12 นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาต่อของโรงเรียน

นโยบายเป็นปัจจัยหลักในการบริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการศึกษาก็จะทำให้ง่ายต่อการพัฒนานักเรียน หากมีการส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความสามารถ ทางโรงเรียนมีการแนะแนว และแนะนำ เพราะคนเราจะอยู่ได้เพราะการศึกษา ซึ่งนโยบายของผู้บริหารส่วนใหญ่แล้วจะให้ความสำคัญต่อการศึกษา โดยการแนะนำสถานที่ศึกษาต่อ ประสานงานให้นักเรียน และให้ออกาสกับนักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด โรงเรียนยังเน้นเรื่องความรู้คู่คุณธรรม เพื่อให้ผลผลิตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย และรู้จักบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม กล่าวโดยสรุปคือ นโยบายต่าง ๆ ของผู้บริหาร โรงเรียนล้วนแล้วตระหนักและเน้นให้นักเรียนมีคุณภาพ จึงส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำบอกเล่าของผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

คือ เราส่งเสริมมาตลอดเกี่ยวกับเรียนต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีความสามารถ คือเราไม่ได้ใช้อย่างนิ่งเฉยตาย ก็มีการแนะนำ และก็แนะนำ เพราะคนเราจะอยู่ได้เพราะการศึกษา ถ้าจบชั้นม.6 ก็สมควรที่จะเรียนต่อ โดยเฉพาะนักเรียนที่ต้องการเรียนศาสนา และมีความพร้อมในด้านภาษาอาหารับทางเราก็ได้จัดหาแหล่งทุนและสถานที่เรียนไว้รองรับนักเรียนที่มีความสามารถ และสนใจจริง ๆ ไม่ว่าจะประเทศอียิปต์ ซาอุดีอาระเบีย คูเวต มีนักเรียนบางคนไปเรียนด้วยใช้ทุนเอง แต่ทางโรงเรียนก็ประสานงานและติดต่อสถานที่เรียนในต่างประเทศให้ แต่น่าเสียดายมาช่วงหลัง ๆ บางประเทศไม่มีนโยบายให้นักเรียนในประเทศไทยเข้าไปศึกษาต่อ แต่ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ทางโรงเรียนก็มีการแนะนำให้นักเรียนที่ต้องการเรียนศาสนาแต่ไม่มีโอกาสไปเรียนต่อต่างประเทศ ก็แนะนำให้ไปเรียนที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา เพราะมีทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและอีกทั้งวิชาการด้านสามัญก็มีพร้อม ทางโรงเรียนก็พยายามให้นักเรียนเรียนต่อให้สูงที่สุด จากสถิติที่ผ่านมาทางโรงเรียนก็พอใจที่นักเรียนของเราเรียนต่อกันเยอะ

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

นโยบายของโรงเรียนมี 3 ข้อ คือ

หนึ่ง จัดการศึกษาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ

สอง จัดการศึกษาเพื่อยูวสตรีทุกคนอย่างทั่วถึงโดยมุ่งพัฒนาให้เป็นคนสู่คนเก่ง และใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาม จัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมและรู้จักบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

(นางนืออาียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)

5.13 การมุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาต่อด้านสามัญหรือด้านศาสนา

การมุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาต่อด้านสามัญหรือด้านศาสนานั้น ทางโรงเรียนไม่ได้แยก คือถ้าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง และทำประโยชน์ต่อสังคมได้ ก็คือการศึกษาทั้งสอง โรงเรียนไม่ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาต่อด้านสามัญหรือด้านศาสนาในด้านใดด้านหนึ่ง แต่อยู่ที่ความพร้อมและความถนัดของนักเรียน ถ้านักเรียนถนัดด้านภาษาอาหรับ ส่วนใหญ่เด็กนักเรียนก็จะเลือกเรียนต่อด้านศาสนา แต่ถนัดสามัญก็เลือกเรียนตามความสนใจ และต้องการให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับทั้งศาสนาและสามัญไปทำประโยชน์ต่อสังคม หรือเผยแพร่ต่อสังคม กล่าวโดยสรุป คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญทั้งศาสนาและสามัญ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนต่อด้านศาสนาหรือสามัญ แต่ก็จะเป็นสื่อกลางในการประสานงานให้กับนักเรียน จึงนับว่ามีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียน

ดังคำกล่าวของผู้บริหารดังต่อไปนี้

คือตรงนี้เราไม่ได้แยก คือถ้าเป็นความรู้ที่ถูกต้อง ที่ทำประโยชน์ต่อสังคมได้ ก็คือการศึกษาทั้งสอง แต่ทางโรงเรียนก็ได้เน้นไปทางใดทางหนึ่ง อยู่ที่ความพร้อมและความถนัดของนักเรียน ถ้านักเรียนถนัดด้านภาษาอาหรับส่วนใหญ่เด็กนักเรียนก็จะเลือกเรียนต่อด้านศาสนา นักเรียนบางคนชอบคอมพิวเตอร์ก็เลือกเรียนเทคโนโลยี ทางโรงเรียนไม่มีนโยบายให้นักเรียนเลือกเรียนเฉพาะด้านสามัญหรือด้านศาสนาแต่ขึ้นอยู่กับความต้องการและความถนัดของนักเรียนมากกว่าครับ

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

ทั้งสองอย่างค่ะ คือว่า ยูวสตรีดีเก่ง ทำประโยชน์ต่อสังคมนั้น คือ ประการแรก ผู้หญิงจะต้องเก่ง ถ้าอัลลอฮ์ (พระเจ้า) ให้ฮิญาบ (ทางนำ) กับเรานะ ไม่ว่าจะเก่งด้านสามัญหรือด้านศาสนาก็แล้วแต่ ประการที่สอง คนดี ข้อนี้เป็นหัวใจสำคัญ คนเราถ้าเป็นเด็กดี สิ่งก็ตามมาไม่ว่าจะในด้านความคิด ในด้านพฤติกรรม พอเรามีทั้ง ประการนี้แล้ว ต้องการให้เขาไปทำประโยชน์ต่อสังคม หรือเผยแพร่ในสิ่งที่ได้รับต่อสังคม

(นางนืออาียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)

5.14 ทุนการศึกษาสำหรับให้นักเรียนศึกษาต่อ

ทุนการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดสรร แต่ทางโรงเรียนก็ยังไม่มีการให้นักเรียน แต่เป็นสื่อกลางให้นักเรียน คือ หาแหล่งทุนและหาสถานที่เรียนให้ หรือ ติดต่อขอทุนจากองค์กรภายนอกให้ โรงเรียนมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจนแต่จะให้ เป็นทุนระหว่างที่เรียนอยู่ สำหรับทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณพอที่จัดสรรให้กับนักเรียน แต่ก็เป็นสื่อกลางในการหาแหล่งจากหน่วยงานภายนอกมาให้นักเรียน หรือพยายามหาแหล่งทุนโดยการสรรหาทุนการศึกษาที่มีการสอบให้นักเรียน ได้มีโอกาสเข้าไป ทดสอบความสามารถ เช่น สอบชิงทุนปีโตรนัส ประเทศมาเลเซีย จากเหตุผลดังกล่าว ปัจจัยด้าน ทุนการศึกษามีผลค่อนข้างมากต่อการเรียนต่อของนักเรียน

ดังคำกล่าวของผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

ทุนเรียนนี้ทางโรงเรียนก็ยังไม่มีการให้นักเรียน แต่เป็นสื่อกลางให้นักเรียน คือ หา แหล่งทุนและหาสถานที่เรียนให้ เช่น ทุนจากประเทศซาอุดีอาระเบียทางโรงเรียนก็ ช่วยติดต่อให้นักเรียน แต่มีบางประเทศเช่นอียิปต์ทางโรงเรียนก็ได้ประสานงาน ไปยังมหาวิทยาลัยในประเทศดังกล่าวเรื่องทุนการศึกษา ปรากฏว่านักเรียนของเรา ได้รับทุนปีละหลายคนด้วยกัน ส่วนทุนเรียนต่อด้านสามัญ ทางโรงเรียนก็ได้จัดหา ให้โดยการไปสอบชิงทุนต่าง ๆ เช่นเมื่อปีที่แล้วมีนักเรียนของเราสอบชิงทุน ปีโตรนัส ไปเรียนต่อที่ประเทศมาเลเซียได้ 1 คน ก็ถือว่าประสบความสำเร็จใน ระดับหนึ่งครับ

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

ทุนการศึกษาทางโรงเรียนก็มีทุนให้กับนักเรียนยากจนและเรียนดี คือจะให้ ระหว่างเรียนก็มี และจะให้ในช่วงขึ้น ม.1 หรือ ม.4 เพื่อเป็นทุนให้เด็กนักเรียนได้ ซื่ออุปกรณ์การเรียนคะ สำหรับทุนเด็กที่จบ ม.6 ทางโรงเรียนได้ติดต่อขอทุนจาก องค์กรภายนอกให้ และก็ได้ติดตามเด็กมากกว่าคะ

(นางนออาชียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)

5.15 การติดตามผลนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การติดตามผลนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดเป็นนโยบายในปีต่อไป ทางโรงเรียนได้มอบหมายงานนี้ให้กับครูแนะแนว วิธีการติดตามผลนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีวิธีดังต่อไปนี้ เช่น จัดทำแบบฟอร์มให้นักเรียนกรอกข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนต่อหรือว่าทำงานที่ไหน แล้วก็ให้ส่งกลับมาที่โรงเรียน และอีกวิธีหนึ่งคือ ทำหนังสือไปยังสถาบันต่าง ๆ ว่ามีนักเรียนจากโรงเรียนกำลังศึกษาอยู่ที่คน และศึกษาอยู่สาขาอะไรบ้าง เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งวิธีการพบปะรุ่นของนักเรียนที่เรียนจบไปในแต่ละปี จากปัจจัยด้านการติดตามผลนักเรียนทำให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำผลมากำหนดนโยบายให้กับโรงเรียน ถ้านักเรียนที่ไม่ศึกษาต่อทางโรงเรียนก็จะได้รับรู้ปัญหา และวิธีการแก้ไขได้ทันเวลา กล่าวโดยสรุป คือ การติดตามผลนักเรียนจึงเป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารต้องวางแผนให้กระชับ เพราะมีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อของนักเรียนในแต่ละปี

ดังคำกล่าวของผู้บริหาร ต่อไปนี้

คือตรงนี้เป็นหน้าที่ของครูแนะแนว คือจะมีแบบฟอร์มให้นักเรียนกรอกข้อมูลรายละเอียดว่าเรียนที่ไหน หรือทำงานที่ไหน แต่ทุก ๆ ปี นักเรียนจะตอบกลับมาไม่หมด ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน แต่ช่วงปีนี้ผมได้ประสานงานกับครูแนะแนวให้ทำหนังสือไปยังสถาบันต่าง ๆ ว่ามีนักเรียนจากโรงเรียนบารุงอิสลามอยู่ที่คน เรียนสาขาไหนบ้าง เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

คือ หนึ่ง เราจะมีกรพบปะรุ่นของเด็กนักเรียน คือเราจะรู้ว่าเด็กไปทำอะไรที่ไหน สอง ถ้าเด็กที่ไม่ได้เรียนต่อ ก็จะรู้ว่าเขาทำอะไร และเราก็ให้คำปรึกษาให้แก่พวกเขา เพราะทางโรงเรียนถือว่าโรงเรียนแห่งนี้ เปรียบเสมือนบ้านของพวกเขา พวกเขามีปัญหาอะไรก็สามารถเข้ามาปรึกษาได้ตลอดเวลา ค่ะ

(นางนอียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)

5.16 ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อนำไปวางนโยบายของโรงเรียน

การเก็บข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อนำไปวางนโยบายของโรงเรียนนั้นมีความสำคัญต่อฝ่ายบริหารของโรงเรียน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนต่อของนักเรียนในรุ่นปีต่อไป ผู้บริหารโรงเรียนมีการเก็บข้อมูลสถิติการศึกษาต่อของโดยมอบหมายให้ครูแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบ แล้วนำมาประกอบการพิจารณาในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนต่อของนักเรียนในรุ่นปีต่อไป รวมทั้งพิจารณาความต้องการของนักเรียนแล้วก็สนองความต้องการให้กับนักเรียนในประเด็นที่ควรส่งเสริม กล่าวโดยสรุปคือ ผู้บริหารมีนโยบายในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติการศึกษาต่อของนักเรียนเพื่อนำไปวางนโยบายของโรงเรียน สามารถทำให้โรงเรียนได้ทราบจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษา จากการสังเกตของผู้วิจัยสถิติในการศึกษาต่อมีเพิ่มขึ้นในแต่ละปีการศึกษา จึงมีผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำกล่าวของผู้บริหารต่อไปนี้

มีครับ ฝ่ายแนะแนวเป็นผู้จัดการ จะดูสถิติของแต่ละปี แล้วนำมาประกอบการพิจารณาในการวางแผนเกี่ยวกับการเรียนต่อของนักเรียนในรุ่นปีต่อไปครับ

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

มีค่ะ อยู่ที่ฝ่ายวิชาการค่ะ คือ ข้อมูลได้มาก็นำมาปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ คือจากเดิมเด็กนักเรียนของเราจะศึกษาต่อด้านสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์กันส่วนใหญ่ และความต้องการของเด็กนักเรียนก็ต้องการจะเรียนต่อด้านวิทยาศาสตร์ ทางโรงเรียนถึงเห็นความสำคัญ ก็เลยได้กำหนดนโยบายให้เปิดสายวิทยาศาสตร์ในปีนี้ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนได้มีความหลากหลายในเรื่องการเรียนต่อค่ะ

(นางนอียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)

5.17 ความใกล้ชิดกับนักเรียน

ความใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่บ่งบอกถึงความผูกพันกันในสถานศึกษา เปรียบเสมือนความอบอุ่นของโรงเรียนที่มอบให้กับเด็กนักเรียน และเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สอง ความใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นความปรารถนาของผู้บริหาร ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมพ่อแม่คนที่สอง เพื่อสร้างความสนิทสนม ความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างครูและ

นักเรียน และทุก ๆ กิจกรรมทางโรงเรียนทำร่วมกับอาจารย์ทุกครั้ง เพราะทางโรงเรียนคิดว่าเด็กต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเป็นประสบการณ์ให้กับนักเรียนและฝึกฝนการทำงานร่วมกัน นอกเหนือ จากกิจกรรมในห้องเรียน มัสยิดเป็นอีกสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจระหว่างผู้บริหารและนักเรียนที่ได้ละหมาดร่วมกันทุกวัน จึงเป็นบ่อเกิดของความใกล้ชิดกัน กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความใกล้ชิด ความผูกพันระหว่างผู้บริหารกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน

ดังคำกล่าวของผู้บริหารดังต่อไปนี้

ในส่วนนี้เราก็พยายามที่จะสร้างความใกล้ชิดกับนักเรียนให้มากที่สุด มีกิจกรรมที่ ทำขึ้น เช่น พ่อแม่คนที่สอง เพื่อสร้างความสนิทสนม ความสัมพันธ์อันลึกซึ้ง ระหว่างครูและนักเรียน รูปแบบการจัดจะแบ่งเป็นกลุ่มและมีหลักสูตรที่ชัดเจนคือ นอกเหนือจากตำราในห้องเรียน และมีกิจกรรมนอกเวลาเช่น ตามมัสยิด เพราะครู และนักเรียนรวมถึงผู้บริหารก็ได้ละหมาดร่วมกันทุกวัน มีการพูดคุยซักเดือนหลัง ละหมาดทุกวัน ก็มีความใกล้ชิดระดับหนึ่ง คือ สามารถโน้มน้ำหนักจิตใจเด็กนักเรียน ที่มีปัญหาได้เป็นอย่างดีครับ

(นายอับดุลฮามิด / 31 กรกฎาคม 2550)

เราอยู่แบบครอบครัว ก็จะเห็นได้ว่าอาคารของโรงเรียนเรานี้จะแปลกและต่างจาก โรงเรียนอื่น ๆ คือว่า คือ มีอาคารที่มีห้องเรียนและห้องพักครู รวมถึง ห้องพัก นักเรียน อยู่ในอาคารเดียวกัน เปรียบเสมือนความอบอุ่นของโรงเรียนที่มอบให้กับ เด็กนักเรียน และครูทุกคนและบุคลากรทุกคน จะอยู่กับนักเรียนตลอด เพราะอยู่ใน ความดูแลของครูตลอด และพฤติกรรมของเด็กทางโรงเรียนก็สามารถที่จะรับรู้ ได้ทุกคนค่ะ และกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมทางโรงเรียนทำร่วมกับอาจารย์ทุกครั้ง เพราะทางโรงเรียนคิดว่าเด็กต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเป็น ประสบการณ์ให้กับนักเรียนและฝึกฝนการทำงานร่วมกัน

(นางนืออาชียะห์ / 8 มิถุนายน 2550)